

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28-10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. DR. VARNAY ELEMÉR

Az angol presztizs

Szombaton, az angol-japán tárgyalás első napján, világossá vált, hogy Japán a tiencsini incidenset sokkal nagyobb horderejű kérdés kibontására használja fel. Néhány héttel ezelőtt Cseng-Sikiang japán vámtisztviselő gyilkolási kiadatásának követelésével kezdődött a tiencsini kérdés, szombaton azonban már Arita japán külügyminiszter bevallotta, hogy Japán nem lokális kérdésekkel nem ér rá foglalkozni, az északkinai kérdés teljes felgöngyöltéséről tárgyalni.

Tiencsin korlátlan birtoklása úgyszólván feltétele annak, hogy Japán a háborút sikerrel kezdhessen be. Amíg Tiencsint át Csang-Kai-Szek európai, vagy amerikai municiót kap, addig a kínai köztársaság ellenállása megtörhetetlen. Másrészt Tiencsin az a pont, amely a japán koncentrációra legalkalmasabb. A harc ezen a ponton dől el és Tiencsin, mint a legészakibb köztér, közel esik Tokióhoz és Koreához, a japán szárazföldi hadsereg gyűjtőbázisaihoz. A tiencsini koncessziós területről táplált kínai hadsereg újra és újra az északi és déli japán csapatok elvágását kísérli meg és egységes japán pont nem alakítható ki.

Japán konkrét javaslatot tett Angliának: muljon ki Tiencsint és ezzel szemben biztosítsa számára Délkína kihasználását. A javaslat kecsesgető. Kína gazdasági kihasználásának megosztása esetén Anglia nem járna rosszul. De nem tud hinni Japánnak, nem bízik abban, hogy északkína ellenállásának letérése után nem fordul majd Hong-Kong ellen és azt ugyanúgy kihasználja, mint Tiencsint.

Azonkívül presztizskérdés Angliára nézve, hogy a koncessziós területen maradjon. Ha Tiencsint kiüríti, vagy Csang-Kai-Seket cserben hagyja, egyetlen kínai tábornok sem bízik benne, hogy a délkínai kitermelés jelentősége is csökken. Japánnak az a célja, hogy a kínaiak előtt a brit félistent dehoesztálja; ezért történik a koncessziós terület kapujánál a brit alattvalók megsejtenítése. Téves felfogás az, hogy illeszkedéssel Angliát izgatni lehet. Anglia már évek óta azt fejezi ki politikájával, hogy elég erős ahhoz, hogy az apró csipések ne reagáljanak. Angol hajót bombázhatnak, angol személyeket érthetnek — ha Angliának nem áll érdekében, ezért még nem üzen háborút. Amikor a 18. században Anglia nagyszerűen kiépítette kereskedelmét Latinamerikával, megtörtént, hogy az ottani spanyolok egy összetűzés alkalmával lerágták Jenkins angol kapitány fülét. A kapitány Londonba utazott, nyilvánosan mutogatta magát, a londoni nép fel volt háborodva, de Sir Robert Walpole miniszter kijelentette, hogy „Anglia fülekért nem háborúskodik”, mert Délamerika business volt. Ez a tradíció és ezt követi Chamberlain is.

Természetesen voltak hősi tettek, amelyekkel Anglia gazdasági befolyásokat szerzett, így amikor 1858-ban lord Elgins flottájával Kanton kezdte bombázni és a Kína feletti angol befolyásnak alapját vetette meg. Arról van szó, hogy Anglia ezt a befolyást megtarthatja-e? A legnehezebb Tiencsin birtoklása, mert ez a kikötő kétnapos hajójáratra van Hong-Kongtól és tizennégy napra Singaporetól. A helyzet Japánnak kedvez és ez magyarázza meg a japán elszántságot, amellyel a japán külügyminiszter és az angol nagykövet négyszemközti tárgyalásán Japán „in medias res”, a lényegbe vágott. Ezúttal még többről volt szó, mint Tiencsinnél, vagy Északkinánál, mert Arita egyenes „együttműködést” kívánt Angliától, tudva azt, hogy a

AZ EGYÉVE HALOTT MARIA KIRÁLYNÉ

Egy esztendő pergett le az idő végtelen homok-óráján, amióta Maria királyné a Peles kastélyban felállított ravatalon márvány-fehér arccal fekiúdt, hogy röviddel ezután örök útjára kísérjék, a Curtea de Arges-i királyi temető helyre.

Mennyi minden történt azóta! Az ország a királyné felséges fiának szerencsés kormányzása alatt a Nemzeti Újjászületés biztos vizein evez mindenki, kicsi és nagy, a legkisebb országtöről, a legmagasabb hivatal betöltőjéig, azon dolgozik, hogy az elvesztett időt pótolja.

Maria királyné halálának emléke ma is élénken él a románok lelkében és az eltelt egy esztendő távlatában legundorítóbbá vált. Az idő múlásával a királyné képe mind jobban bele vé-

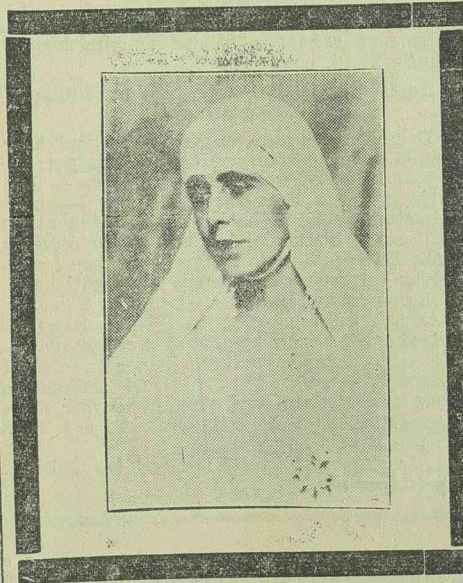
sődik lelkünkbe. Milyen sokan várták, hogy a május 10-iki ünnepségen feltűnjék karcsú alakja, amint fehér lován ellovagol huszárezrednek sorsfala előtt. A királyné azonban többé már nem lesz jelen a katonai parádékon, égszínkéki szeméből többé már nem bocsátja ki a szeretet sugarait.

Túl a királyi bíbiron, az anyakirályné mélyseges szeretettel csüggött népen, azt akarta, hogy annak hírnevét növelje és a határokon túl ismertté tegye. Most, halálának egy éves fordulóján mindenki fejét lehajtva térdepel az argesi koporsó előtt, megcsókolja a keresztet és imádkozik, hogy az igazak és jók mennyországában tartsa meg őt békében.

Maria királyné balcici királyságában

A fenti cím alatt Maria királyné egy év előtti halála alkalmából Odette Arnaud francia újságíró nő megemlékezését elevenítjük fel.

Néhány esztendővel ezelőtt Maria királyné meghívott balcici kastélyába, oda, ahol

olyan nagyon szerette a nyáreleji napokat, mint az Ezeregyéjszaka hercegnője, eltölteni. A dobudzsai síkságon épült távoli fészek, elképzelhetetlen hasonlatosságot mutatott fel Harun-al-Rasid palotával. A kastély belseje tündéri szép látványt nyújtott a belépőnek — Maga a kastély félórányi járásra fekszik a kikötőtől, ahol az Iszlám a férfiak fején hagyta a turbánt és a nőkön a selyem fátyolt. A gyengén fűdőgató északi szélben, hallható a karcsú minarett tornyáról a műezzin hívó

szava, amely imára szólítja az igazhitűeket. Olykor-olykor a tenger hullámainak csobogása és az evezőlapátok zöreje töri meg a csendet.

Balcicban Maria királyné határozott kézzel, saját egyénisége szerint alakított életet. Az egyedülit, a felejthetlent egybe kapcsolta az egyszerű méltósággal. Maria királyné mindent teleszórt a tiszta költészettel.

Ezer darabra szakított világunkon, Maria királyné Balcicban egy kis királyságot létesített, amely hasonlatos volt az elveszett paradicsomhoz. Maga köré gyűjtötte a szellemi élet kimagasló egyéniségeket, akik valamennyien igyekeztek az Európa felett gyülekező felhőket eloszlatni. De különösképpen a zene kötötte le az anyakirályné figyelmét. Képes volt órákon keresztül hallgatni a zongora, vagy a hegedű hangját.

Ilyen alkalmakkor az udvari etiketpé számuíték és csupán a hozzáértés és tehetség volt a fontos és döntő. A balcici kastély falai között újjáéledt a reneszánsz szellem, amikor az egyház és a császárok pártfogoltak művészeket, tudósokat és felfedezőket. Esményi elgondolásai mellett Maria királynét sokat foglalkoztatta a kicsinyekről való gondoskodás.

Az est leszakadt már. A végtelen step-pén sötétedni kezdett minden. A királyné beszélt a népről, arról, amelyre a legbüszkébb volt a világon. Majd elkezdett írni. A királyné felolvasta egymás után a kézirat lapokat. A sorok közül kicsendült annak a személynek az őszinte ereje, aki az eltűnt világ megőrzőjének tekintti magát és amelyet hozzáértő, zseniális kezével megőv.

A királyné hirtelen felkelt székéről és le-fel járt a szobában. Elhallgatott. Csodálatosan kék szemében mintha árnyékot láttam volna. Ugy tűnt fel, mintha az egész világminőség kábító örvényben forgott volna körülöttem.

Mit keres az emberiség? — kérdezte halkán a királyné.

Mindig újat, örökké újat, mert állandóan elégedetlen.

A királyné tovább hallgatott.

kínai köztársaság anyagellátása nemcsak Tiencsinen, hanem Burmán át is történik.

Szombaton délben, két férfi, négyszemközti a világpolitika egyik legkényesebb kérdését

kezdte tárgyalni. Két férfi arról beszélt, ami százmilliókat érint és ennek a problémának a japánok ezt a jelszót adták: El a Csendes Óceánról!

Ha reuma, skrofula, köszvény, pajzsmirigy és női betegségekben stb. szenved, úgy csináljon egy

MELEG ISZAPKURAT

5.900 — 7.000 leies

nagyon mérsékelt áron és teljesen kigyógyul. Felvilágosítások és mérsékeltárú füzetek kaphatók minden utazási irodában és a képviselőnél: **TURISMUL MONDIAL, Bucuresti, Calea Victoriei 60.** — Telefon 5—35—07 és a fürdőhelyen

GRAND HOTEL MOVILA BAILOR, valamint a VILA MODERNA igazgatóságánál. Tel.: 1. Fekete-tenger.

CARMEN-SYLVA 50 százalékos vasúti kedvezmény

Danzig helyzetének megváltoztatása világháborút robbanthat ki

A szabadváros sorsát Németország vagy Oroszország dönti el. A danzigi szenátus elnöke hosszan tanácskozott Hitlerrel Rendkívül komolyra fordult a helyzet

Varsóból jelentik: A Kurier Polski a nemzetközi helyzettel kapcsolatosan többek között a következőket írja:

Béke, vagy borzalmas vérengzés? — ime egy kérdés, amire Németország válaszolhat.

A Harmadik Birodalom eddig egészen különös könnyelműséggel játszott a tűzzel,

olyan módon provokálta Európát, amire nem találunk példát a történelemben. Meg kell állapítanunk, hogy Anglia ez alkalommal elkerülte azt a hibát, mit 1914-ben elkövetett. Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter beszédei után még a vakok is megérezhetik a helyzet komolyságát és még a vakok sem ringatózhatnak illúziókban. Chamberlain miniszterelnök legutóbbi beszédében lerögzítette, hogy Danzig jelenlegi helyzetének bármilyen módon való megváltoztatása automatikusan

világháborút robbant ki.

Az angol légiflotta a francia és lengyel légiflottával együttvéve olyan hatalmas tényezőt jelent ma Európában, aminek egyetlen államcsoport sem tud ellenállni. Franciaország tel-

17.000 főnyi német katonaság Danzigban

A lengyel sajtó néhány adatot közöl a lengyel-német gazdasági kapcsolatokról. Eszerint a Németországban befagyott lengyel kihitelezések az utóbbi időben alaposan mecsappantak, miután Lengyelország nagyon megszorította a német birodalom felé irányuló kivitelét. Ezzel szemben a Németországból való behozatal nem csökkent le. Gazdasági körökben azt remélik, hogy augusztusban újabb lengyel-német gazdasági tárgyalások lesznek a régi kereskedelmi kapcsolatok visszaállítására.

Hivatalos danzigi helyről nyert értesülés szerint a szabadváros területén és környékén tartózkodó

német regurális csapatok száma 15—17 ezer főre tehető.

Legutóbb ismét 400 ember érkezett keletporoszországból azzal a célkitűzéssel, hogy belépjenek a danzigi szabadcsapatokba. Egy másik megállapítás szerint legutóbb a német hadsereghez tartozó egyenruhás motorkerékpárosok jelentek meg Danzig uccáin.

Az Excelsior értesülése szerint Greiser, a danzigi szenátus elnöke, tegnap hosszas telefonbeszélgetést folytatott Hitlerrel és Főrsterrel. Ennek a telefonbeszélgetésnek az alapján Greiser elhatározta, hogy összehívja a danzigi szenátus nemzeti szocialista vezetőit, akik előtt hosszabb beszámolót tart.

A „FRANKFURTER ZEITUNG” ÉRDEKES CIKKE A DANZIGI KÉRDÉSRŐL

A „Frankfurter Zeitung”, amelynek Ribbentrop német külügyminiszterhez való kapcsolatai közismertek, vasárnapi számában hosszabb cikkben foglalkozik az európai helyzettel és különösen a danzigi kérdéssel, amelynek kapcsán többek között a következőket írja:

Bár Chamberlain angol miniszterelnök legutóbbi beszédében hivatalosan elismerte, hogy Danzig német város, annak a birodalomhoz való csatlakozását mégis ahhoz a feltételhez kötötte, hogy megmentsen Lengyelország érdekeit. Ilyen helyzetben természetesen, hogy még a legmérsékeltbb lengyel körök is visszautasítanak minden olyan tárgyalási kezdeményezést, amely

jesen szolidáris Lengyelországgal és a nyugateurópai államok megértették a danzigi kérdés szimbolikus jelentőségét. Szétfoszoltnak kellene tehát tekinteni Németországnak azt a reményét, hogy Danzigot katonailag bekebelezheti, vagy hogy a Baltikumban hatalmi pozíciókat teremtsen. A lengyel népek örvendeni kell, hogy a nyugateurópai államok elhatározták a német erőszak letörését a jöjőn és igazságon alapuló nemzetközi rend helyreállítását.

A lengyel néptől áll legtávolabbi a háború provokálásának gondolata,

amennyiben azonban a háború mégis kitörne, a lengyel nép ezt is teljes elszántsággal fogadja, mert az elszántság a győzelem első feltétele.

Szövetségeseink nagyon jól tudják a mult kísérleteiből, hogy háború esetén nem lehet Németországgal megértésen alapuló békét kötni, hogy a békét erőszakkal kell rákényszeríteni a német birodalomra. Ezt a békét azonban jó előre meg kell szervezni, jobban kell megszervezni, mint ahogyan azt Versaillesben csinálták.

Danzig visszaadására vonatkozik. Chamberlain véleménye szerint a helyzet annyira komoly Danzig körül, hogy

Anglia kész háborúba menni a szabadváros miatt.

A Daily Express nem vonakodik bevallani, hogy Anglia miképpen segítené Lengyelországot.

— Lengyelország feladata az lenne — folytatja cikkét a Frankfurter Zeitung —, hogy Németország keleti határán minél több német hadosztályt kössön le. A háború — tudni véli a Daily Express — nem Lengyelországban fog lefolyni. Lengyelország szerepe a nyugati hatalmak győzelmé után lesz ismét fontos. A nyugati hatalmak a totális országok elleni hadjáratban azt akarják elérni, hogy azokat megsemmisítsék és ezzel minden revíziós folyamatnak véget vessenek. Angliának azt kellene tanácsolnia Lengyelországnak, hogy végeredményben nincs más kiút, mint a danzigi kérdésben a Németországgal való megegyezés.

Legérdekesebb része a német lap cikkének az, amikor azt írja, hogy

„Trieszt nem eladó és nem bérbeadó”

Olasz lapok szerint a déltiroli németek áttelepítése nem erőszakos tén-

Milánóból jelentik: Az olasz lapok részletesen foglalkoznak bizonyos külföldi célzatos híresztelésekkel a déltiroli németek áttelepítésével kapcsolatban. A Corriere della Sera azt írja, hogy Olaszország nem tesz olyan intézkedéseket a német lakossággal szemben, amelyek ellenszenvre engednének következtetni. A Stampa szerint a nyugodt és fegyelmzett áttelepítéseknek semmi közük nincsen az erőszakos kiűzésekhez.

Rómából jelentik: Hivatalos részről a trieszti problémával kapcsolatosan a következőket

Danzig sorsát Németország és Oroszország fogja eldönteni, mivel a szabadváros úgy földrajzilag, mint politikai szempontból Oroszország léterdekeinek zónájába esik.

A TENGYELY MEGÖRZI HIDEGVÉRÉT

Rómából jelentik: Itteni politikai körökben elítélőleg nyilatkoznak azokról az angol és francia háborús provokációkról, amelyek pénteken és szombaton fokozottabb mértékben megváltak. A Franciaországban tartózkodott angol légiflotta elrepült a francia-olasz határ, majd elkanyarodott a német határ felé. Római politikai körökben a legnagyobb nyugalomra nézik ezeket a francia és angol próbálkozásokat. Gaída a Voce D'Italiában azt írja, hogy noha Anglia és Franciaország mindent elkövet, hogy a tengelyt egy szertintük előre elvesztett háborúba belekényszerítse,

a Berlin-Róma tengely mindig meg fogja őrizni hidegvérét,

még abban az esetben is, ha Anglia és Franciaország bekerítési politikája némi sikert mutatna is fel. A lap utal ezzel kapcsolatban az egész izlám világ ellenkezésére és az egyre veszedelmre.

A Tengerentúli Angol Haderők I. PARANCSONKA VARSÓBA ÉRKEZETT

Iromside tengernagy, a tengerentúli angol haderők főfelügyelője, hétfőn repülőgépen naponta tartózkodásra Varsóba érkezett, ahol meg fogja szemlélni a határmenti erődítményeket, löszgyártást és a lengyel csapatokat, megbeszélést folytat a lengyel vezérkar főnökével és a lengyel katonai személyiségekkel, így hadügyminiszterrel is. A tanácskozások sorozó lesz annak megbeszéléséről, hogy háború esetén az angol-francia-lengyel haderőket egységvezetés alá helyezték. Meg fogja vizsgálni összes harcászati kérdéseket, a lengyel hadvédekező, esetleg támadó terveit. Tanácskoznak a angol és lengyel haderők közötti tisztes cseréről, a kiképzés céljából. Iromside tengernagy azért kapta ezt a megbízást, mert kivételes nyelvtudással rendelkezik és a nagy európai népek nyelvén kívül

folyékonyan beszél románul, magyarul és lengyelül is.

A varsói lapok nagy cikkében üdvözik megérkezése alkalmából, közlik katonai pályafutását és méltatják kivételes képességeit.

HELGOLAND SZIGETÉN IDEGEN NEM LÉPHET PARTRA

Berlinből jelentik: Néhány hónap óta Helgoland szigetén megkezdett erődítési munkák miatt az idegeneknek megtiltották a paraszállást. A birodalmi belügyminisztérium utóbb további megszorító intézkedéseket gyanosított. Tilos az idegeneknek a sziget kötőjében partra lépni, hosszabb ideig a kikötőben horgonyzó hajók fedélzetén tartózkodni. Ungyancsak tilos a szigeten festeni, rajzolni, fényképezni.

KÖZELEDIK A DÖNTÉS IDEJE . . .

A Daily Telegraph Danzigból eddig meg erősített értesülést közöl arról, hogy Fler birodalmi vezér Főrster danzigi nemzeti szocialista vezérnek Berchtesgadenben tudtul adta, hogy

a danzigi előkészületeket folytatni kell, mert a döntés pillanata már nem sokáig várhat magára. Lengyel illetékes körökben a mondják, hogy ez a kijelentés, ha tényleg megtörtént, a való helyzetben nem sokat változtat.

A Paris Midi értesülése szerint Game tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka, pvidesen szintén látogatást tesz Lengyelorszában.

mondták: Trieszt nem eladó, nem bérbe adó, se 10 évre, sem 100 évre, még csak egy percre sem.

A Le Journal trieszti táviratot közöl, amely szerint a kikötő lakossága megdöbbenéssel értesült arról, hogy az olasz kormány át akarja adni a kikötőt Németországnak, hogy ez a német birodalom utat kapjon az Adriához. Ezzel szemben az olasz lapok megállapítják, hogy Mussolini soha nem gondol a trieszti lakosság érdekeinek elárulására.

A halálba követte gazdáját ötvennyolc kutyá

Egy vénkisasszony különös végrendelete

Brüsszelből jelentik; Namur közelében Lonzeenéhány nappal ezelőtt meghalt Miss Marion Ruhwel angol magánzónó, akinek végrendelete nagy felhajtást, állatkedvelők körében pedig felháborodást keltett.

Miss Marion Ruhwel évekkel ezelőtt Londonból ment Belgiumba. Rokonai ott éltek Angliában, de annak semmi kedve sem volt visszatérni hazájába. Mariont a szíve hozta Belgiumba. Itt élt végleg, a fiatal Hoppers mérnök, aki azonban megváltoztatta magát és más nővel kötött házasságot. E házasságából kezdve Marion hallgatag, titkolózó nő lett.

Nem volt senkije, csak a kutyái.

Viszont mindenütt elkísérték.

A kutyacsalád évről évre szaporodott. A végén ötvennyolcra emelkedett az ölebek száma. Miss Marion a kutyákat a gyermekekénél is jobban szerette, gondozta, ápolta őket és bizony sok pénzt költött rájuk. A kutyatorvos állandó vendég volt Miss Marion Ruhwell házában. A hentesek is szerették Mariont mert a legjobb és legtöbbet vásárolt kutyát volt.

Egyik nap azután megbetegedett a kutyacsalád vezetője, az évek során megöregedett Miss Marion. A betegségében is szakított annyi időt magára, hogy lázasan, az ágyból felkelve naponként fel-sétáltassa kedvenceit. A láz azonban hatalmas volt, mint Miss Marion kutyá-iránti szeretete. Az orvosok már nem segíthettek.

Miss Marion megírta végrendeletét és megadta a kutyák sorsának. A halál nem készt. Amikor végrendeletét felbontották, a közjegyzőt valóságos nevető-csúcs fogta el. Miss Marion ugyanis azt követelte, hogy a kutyák kedvenceit, az 58 kutyát öljék meg és temessék el együtt közös sírba.

A végrendelet azonban végrendelet. A brüsszeli törvényszék egyik tanára

megjelent a halottasházban és sorba baciotta a kutyákat.

A mérgező pillanatok alatt hatott. Az ötvennyolc kutyát, miután Miss Marion eltemették, koporsóba rakták. A szegény hűségű kis állatok a túlgagra is elkísérték az életben különben boldogtalanokat.

Magyar nyilaskeresztes vezér feltűnést keltő nyilatkozata

Budapestről jelentik: A „Virradat” című lap közli Hubay Kálmán képviselőnek a magyar nyilaskeresztes párt vezérének külpolitikai nyilatkozatát. A nyilaskeresztes politikus szerint európai feszültség olyan nagy, hogy a puszk már maguktól is elsülhetnek. Hubay reméli, hogy a világdemokraták, a nemzetközi zsidó szabadkőművészek plutokratá államai az utópillanatban mégis észreterének és a világ béke megindulhatnak a békés fejlődés útján.

Francisco nem köt gazdasági megállapodást Németországgal

Spanyolország visszaköveteli a Franciaországtól a vitt aranyat

Párisból jelentik: Az Excelsior jelentése szerint Franco tábornok az elterjedt hírekkel ellentétben semmiféle gazdasági kapcsolatot nem állt Németországgal. A német gazdasági birodalom több hónapos tárgyalás után kénytelen lett eredmény nélkül távozni, mert Franco tábornok nem fogadta el a bizottság feltételeit. A franciák tudni vélik, hogy Németország iparikkéiben karta kiegyenlíteni a Spanyolországból exportált nyersanyag legnagyobb részét és ezt a feladatot Franco tábornok nem fogadhatta el, mert Spanyolországnak külföldi valutákra van szüksége. Nincs kizárva tehát, hogy a demokráta hatalmakkal kezd el tárgyalni kereskedelmi egyezményről.

Párisból jelentik: A Havas iroda jelentése szerint külföldi hírforrások arról értesültek, hogy Franco tábornok ultimátumot intézett a francia kormányhoz, amelyben a spanyol aranykészlet azonnali kizsárgáltatását követeli. Hivatalos helyen kijelentették, hogy a spanyol kormány erről a lépéséről semmit sem tudnak.

Habzó és nem habzó.

Igenis Nagyságos asz-
szonyom, a szépség a
helyes fogápolásnál
kezdődik!

Egy jobb készítmény, mint a
NIVEA-fogpaszta, nem létezik.
Még ma vásároljon egy tubussal
és az eredménytől el lesz ragad-
tatva. A NIVEA-fogpaszta fénylő
fehérré varázsolja a fogakat,
amellett kellemes ízű és üdítő.

legjobb 2 x naponta.

Anglia ellen irányuló tömegmozgalmat szerveznek a Távolkeleten

Nagy nyugtalanság Japánban a szovjet-mongol repülőgépek
támadásai miatt

Londonból jelentik: A Times vezércikkben foglalkozik a tokiói tárgyalásokkal és arra az álláspontra helyezkedik, hogy annak halogatása azt a célt szolgálja, hogy nyomást gyakoroljanak Angliára olyan tömegmozgalmak megszerzésével, amelyek

éle Anglia ellen irányul.

Ilyen körülmények között egy pillanattal sem szabad védelem nélkül hagyni a tiensini angol alattvalókat. Anglia semmi esetre sem fog a japán militarizmus büntetésévé szegődni és nem fog dönteni a saját jól felfogott érdekei megfontolása nélkül.

A Daily Telegraph arról ír, hogy lehetetlen Angliának külön kötelezettségeket vállalni a Távolkeleten, a tárgyalásokat sem lehet sokáig halasztani, mert a tiensini helyzet gyors megoldást követel.

A csingtaui angol konzulátus valamennyi tagja lemondott. Illetékes helyen kijelentették, hogy a konzulátus tisztviselői jószántukból mondtak le, viszont a Reuter-ügynökség azt jelenti, hogy a lemondott tisztviselők úgyszólván

naponta kapták a fenyegető leveleket

és ennek hatása alatt mondtak le állásukról.

Tokióból jelentik: Nagy nyugtalanságot keltett Japánban a jelentés, hogy a szovjet-mongol repülőgépek megtámadták Kulargi vasúti csomópontot, amely nyolcszáz kilométernyire a

határtól, Mandzsúria belsejében fekszik. Ez azt jelenti, hogy az eddigi határszéli harcok most Mandzsúkuo belsejébe toldták el. A japánok a légi támadást kísérletnek látják és azt hiszik, hogy a szovjet-mongol csapatok azon lesznek, hogy Mandzsúria legfontosabb vasúti vonalát tönkretegyék. A mandzsú kormány erőlyes tiltakozásával a rajtaütések megakadályozását követelte és kijelentette, hogy a támadások megismétlődés esetén a legerélyesebb ellenrendszabályokkal fog válaszolni.

A tokiói tárgyalásokkal kapcsolatban az angol kormánynak továbbra is az az álláspontja, hogy a japán-angol tárgyalásokon csakis a tiensini vitával foglalkozzanak és vonakodik attól, hogy a tágabb körű kérdéseket belevigyük a megbeszélések anyagába, mert a kilenc-hatalmi szerződés többi államait, elsősorban pedig Franciaországot is érdeklik azok a kérdések, amelyek egy ilyen tárgyalás során felvetődnek.

Észak-Kína több városában tegnap újabb angol ellenes tüntetésekre került a sor. Csingtauban is tüntetni akartak az angolok ellen, de a kikötőbe éppen tegnap érkezett egy hatalmas angol páncélos cirkáló, amelynek parancsnoka

angol csapatokat akart partraszállítani,

az ottani angol lakosság élet- és vagyonbiztonságának megvédésére. Ezért a tüntetést a hatóságok gyorsan beállították.

Hitler megszabadítja a német művészetet a beteg esztétikusok felfogásától

Münchenből jelentik: A Havas iroda a következőket jelenti: Hitler kancellár a müncheni művésznapon beszédet tartott és többek között a következőket mondotta:

— Meg kell szabadítani a német művészetet a beteg esztétikusok felfogásától.

A továbbiak során a kancellár arról beszélt, hogy a német államnak erőlyesen kell közbelépni a művészi színvonal javítása érdekében és ezzel kapcsolatban ezeket mondotta:

— Az elmúlt két évtized alatt a német művészet nem érte el elhivatottságának magaslatát. 1870-ben a német birodalom minden politikai ereje mellett a művészet teljesen passzív maradt. Ami a világháború után történt, azt csak visszafejlődésnek lehet tekinteni. Nem elég, ha a művészetet anyagiakkal támogatjuk, meg kell teremteni azt a légkört, amelyben a művész kitermelheti a saját korának művészetét — fejezte be beszédét Hitler kancellár.

Négy fiu a kirakatban

— Aradi levél —

Nem veheti senki sem rossznéven tőlünk, ha kissé elfogódnak és elszorul a szívünk, amikor az érettségi vizsgák táján, az aradi korzón, valamelyik elegáns főtéri kirakatban megjelent az aradi katólikus fiúliceum végzett növendékeinek csoportképe. Szerény, egyszerű tabló; szinte bocsánatkérően óvakodik oda a büszkén pompázó, harminc-egyetven személyes nagy képek sorába. Pár napig szembenéznek velünk az egyetlen aradi magyar tannyelvű középiskola búcsúzó fiai, azután a kép bekerül a gimnázium hívós folyosójára, hogy folytassa azt a sort, melyet az elődök megkezdtek s a kis utódok is folytatni akarnak.

Volt idő, nem is olyan régen, amikor hitvallásos magyar középiskolánk végzettjeinek tablójáról is harminc-harmincöt életvidám arc, harminc-harmincöt reményteljes, fiatal magyar élet mosolygott felénk.

Nem is olyan régen volt.

Az a tizenöt-húsz év csak a mi kis egyéni életünkben nagy idő. A kiterjedt népi közösség múltjában epizód. Kicsike kis időszakasz, melyet nem annyira hossza, mint inkább az alatta kiállott megpróbáltatások tesznek emlékezetes és visszafájóvá.

Amikor a jelenlegi iskolaépület felépült, a házzentelésnél még ott voltak a leánytagozat növendékei is. Az érettségi csoportképet a fiúkkel közösen állították ki, valami ösztönös sors-tudattal, hogy ime, együttes akarással lépünk ki az életbe, hogy népünk boldogulásán dolgozzunk. Tudták, hogy a boldogabb időkre való kisasszonykodás ideje lejárt és kemény, szívos munkával kell felkészülni az életre.

Nemsokára bekövetkezett a párhuzamos osztályok leépítése. A leánygimnázium bezárta kapuit s a növendékek százai anyanyelvi kultúra nélkül maradtak. Akinek anyagi helyzete és idegei kibírták, beiratkozott a helybeli középiskolák valamelyikébe. Egyik, másik család más városban levő hitvallásos intézetbe küldte gyermekét. A kilencvenháromezren azonban iskolánkívül rekedt. Ez az év volt a befejezetlen tanulmányok szüretje. Könnyes búcsúzás az iskolától s a reményektől, mert az iskola élethálójának megfelelőleg az életben is foszlottak, szürkültek a remények. A legtehetségesebb növendékek a színjeles, vagy jó bizonyítvánnyal nem a felsőiskolák titkári szobájában, vagy igazgatói kancelláriáiban jelentkeztek, hanem műhelyekben, varrodákban, kereskedésben, irodában, gyárban, ahol összeszorított foggal, kicsi életükön a nagy sorsközösség tudatával és súlyával beálltak a kisebbségi élet robotosai közé.

Ilyenkor, júliusban titokban meg-meg nézték a főtéri kirakatokban jelentkező végzetettek, a szerencsés születésű, vagy szerencsés sorsú osztálytársakat az állami liceumok érettségi tablóján, talán még örültek is sikerüknek, nem irigvelték őket, csak a saját keserűségük sajgott fel szívükben és az eltemetett remények sirtak föl a lélekben.

Az ember sokat kibír. Mentek tovább, emelt fővel és dacos hittel. Majd a gyermekeink... majd azok... azoknak a tíz körmünkkel is kikaparjuk az iskoláztatás költségeit...

A remények tehát nem semmisültek meg teljesen. Csak akkor döbentek rá a még ennél is sötétebb valóságra, amikor diplomás jegyünk, vagy férjünk hónapokig futkározott állás után, hiába. A diploma az asztalfiókban hevert, az eljövendő gyermek pedig késett az anyagi gondok drótsóvényei és barrikádjai miatt. A már megszületett zsenge élet első lélegzésében érezte a feléje csapó elfogultság és megnevezés miazmáit, emberek közé kerülve rájött, hogy vannak alsóbbrendű és felsőbbrendű lények, s ha nem telt szüleinek a hitvallásos iskolába való beiratás költségeire, tandíjra és kétrendbeli, vagy háromrendbeli vizsgadíjra, akkor ráadásul az élet ama gyönyörűségében is része lehetett, hogy nem tudott anyanyelvén megírni egy tiszoros levelet.

Leapadt az iskolába járó ifjúság száma.

Nem ifjúságunk tűnt el, nem haltunk ki, csak a tanítatás költségei váltak elviselhetetlenekké s a dolgozó szülők helyzete válságossá. Az alkalmazkodni vágyó, érvényesülési szempontokra hivatkozó módosabb szülők gyermekeit még valahogy elvégezték az állami közéniskolát, a hitvallásos iskola élete pedig hányódott a nyilvánossági jog hiánya, s a magyar társadalom bizonyos rétegeinek közönye és nemtörő-

dömsége között. Amit pedig nem alakított ki eléggé a helyzet, minősítette azt a legutóbbi időki érvényesített vizsgarendszer.

S most itt a kép. Az intézet 1939-ben végzett növendékei mindössze — négyen vannak.

Tudjuk, hogy ez most egy kivételesen kis létszámú osztály; balszerencsén múlt az egész. Az elsöben sokan kezdtek... de mégis! Négyen egy osztályban... Milyen érzés lehetett annak a tanárnak, belépni a tanterembe, ahol valamikor harminc-egyetven diák figyelme és szeretete fogadta... Bemenni és tanítani és nem sírvafakadni, hanem magyarul az élet értelméről s a munka jövőjéről: négy fiúnak.

Tudjuk, hogy olyan hittel és lelkesedéssel tanítottak, neveltek, magyaráztak, mintha tizszerannyian lennének a növendékek, de mégis... Tudjuk, hogy az alsó osztályok népessége s a nyilvánossági jog részleges megadása után várható fellendülés reménye vigasztaló jelenség evvel a tragikus számmal szemben, de mégis... milyen érzés lehetett!... A tanár a jövőt látja és neveli a fiatalságban, életünk és kultúránk továbbfolytatását, s látnia kellett, hogy a fiatalság számai közül ebben az évjáratban mindössze négynek szoríthatja meg a kezét, avval a tudattal; tőlünk telhetőleg előkészítettünk benneteket a kisebbségi életre és hivatástudatra!

Allok a tabló előtt, csitítottok este. Két hölgy beszélget. Értem a nyelvüket.

Nézik a képet.

Az egyik gúnyosan elmosolyodik. A jobbigyesztve mondja társának:

— No, látod... ezeknek kell külön iskola... négy diák végzett az idén is... kihalunk teljesen, de azért követelik az iskolát... ennél fényesebb bizonyíték nem kell arra, hogy már nincsen ifjúságunk sem, csak handabandáznak és képzelt számadatokra hivatkoznak...

Megfordultam és szerettem volna mondani valamit. Valami nagyon keserveset. De már mentek is tovább. Eszrevehették, hogy nem azt a négy fiatalembert mosolygották le, hanem valamivel többet. És nem az ellen a kép ellen követtek el tapintatlanságot, hanem azok ellen, akik száz és egy ok miatt nem kerülhettek fel arra a képre. Hogy mi okból? Azt az illető kritizáló amazonnak tudnia és ismernie kellene, amint tudja azt egész Arad magyarsága, s amelvről beszélni ezüst, hallgatni arany.

Szóval így. Kihalunk. Így, egyszerűen. Minden külön értesítés és mentőkörnyemény nélkül. Elég humánus megállapítás. Még mindig kevesebb, mintha történetesen azt mondaná, hogy nem is léteztünk. Soha a világon sem voltunk. Mert így is mondhatta volna. Ehhez sem kell több naivság és elfogultság. Az ilyen gondolkodás és megítélés bizony nem újság számunkra. Jó, hogy nem felelős tényezőktől jön, de a közhangulatot nemcsak a felelős tényezők irányítják.

Tartsunk lelkiismeretvizsgálatot, magyar testvéreim és lássuk be, hogy nagyon érzékenyek és túligényesek vagyunk. Mi négy fiú kedvéért, tudomisen hány ezren — fenntartunk egy iskolát! Utnak eresztünk az év végén négy fiút, hogy abból az első érettségi nekirugaszkodásban kettő, három azon frissben el is haljon. Ráadásul kiteszik a négy fiút az ablakba, hogy — „demonstráljunk!” Mutatjuk, hogy „csak azért is”, vagy ha úgy tetszik, „csak azért sem”! Hát nem borzasztó ez? Minek akkor nekünk egy iskola? Hogyan lehetünk igazán ilyen túligényesek?

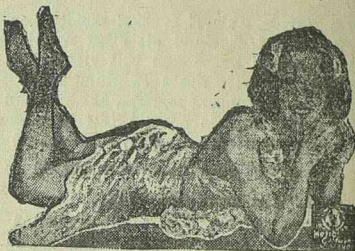
Gherman Nicolaené, Vajda-Voevod Alexandru leánya súlyos gépkocsiszerencsétlenséget szenvedett

Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Súlyos gépkocsiszerencsétlenség érte Vajda Vocevod Alexandru királyi tanácsos leányát vasárnap este Kolozsvár közelében. Gherman Nicolae, a kolozsvári vízművek vezérigazgatója, Vajda Alexandru leányának a férjé, vasárnap gépkocsin családjával apósa alparéti birtokára ment. A kocsiiban Gherman vezérigazgatón kívül felesége, két gyermekük és Mester Ilona nevelőnő tartózkodtak. Este 3 óra tájban visszaindultak Kolozsvárra, ezúttal elkíserte őket Vajda Vocevod jószágigazgatója is.

Mocs községtől mintegy négy kilométerre a gépkocsi egy szénásszekeret akart kikerülni, azon-

ban a kormány felmondta a szolgálatot és a kocsi az egyik útszéli távirópczának rohant. A távirópcza kidőlt, a gépkocsi pedig kettőbe tört. A kocsivalamennyi utasa megszebesült. A legsúlyosabb sérüléseket Gherman Nicolae vezérigazgató felesége és Mester Ilona nevelőnő szenvedték. A sebészt két parasztszekeré szállította be a mocsai kórházba ahonnan később a kolozsvári mentők beszállították őket az egyetemi klinikára. Mester Ilona nevelőnő utközbén kisenvedett, Vajda Vocevod leányának sérülése is olyan súlyos, hogy még műtétet sem tudták végrehajtani rajta.

HONOLULU
Eleanor POWELL
Robert George Gladys
YOUNG BURNS ALLEN

Valóságos zenei csoda ez a mesteri film, mely a világ egyik legszebb helyén játszódik. Kiállításban és csodás melódiákban fellép a művészek utóbbi évek minden filmjét.

Kizárólag a

Rivoli

a nagyfilmek mozijában

Kedves ismeretlen, aki ott csitítottok és cinikus mosollyal nézte azt a négy jó fiút s szíval elintézt bennünket, majd bátor lelkesedéssel továbbállt, megszökött a barátság válság elől, melyet a helyzettel tájékozatlan idegennek is szívesen megadna az ember, még akkor annak, aki már húsz éve itt élünkben és ismerhetné helyzetünket... Kedves ismeretlen, bocsásson meg, hogy elrontott illuzióit és fájó sebet kell ejtenem egyéni meggyőződésén, amikor alázattal bejelentem, hogy még nem haltunk ki és nem is áll ez egyáltalán szándékunkban. Élünk és élni akarunk Békében, munkában, megértésben, de öntudban is. S ha ma csak négyet lát közülünk lépni egy sokat szenvedett intézet kapuján, nem jelenti azt, hogy nincs ifjúságunk. Van lesz. A többi iskolák növendékei közül jelenleg százalék a mi véreink, többségi barátaink és öfálytársaink őszintén nyilatkozhatnak róla, hogy becsületes, törekvő és élni akaró fiatalok. S azután, kedves ismeretlen, ne felejtse el, hogy nekünk az iskoláztatás ötszöröse nagyobb feladást jelent, mint Kegyednek volt s fiainak lenni. Nem mindenki bírja a költségeket. Maholott tartunk, nem a magunk hanyagsága és lustasága folytán, hogy még ennyire sem bírjuk.

Ti négyen pedig, kedves fiatal barátaink emelt fővel menjetek el az ilyen álbölcselkedés és kritikusok mellett, mert az iskola kapuiba testvérkezet nyújt nektek az a sok száz kikerülő derék magyar fiú és leány, aki születésük egyidőben reákerült a kisebbségi élet kora végzettjeinek láthatatlan nagy tablójára — legfeljebb a felirat más. Nem „vizontlatára” 1949-ben, hanem közös munkára és áldozatra — a sírig!

Kulesár Kálmán.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15

MEGJELENÉS

Minden héten a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Egy színes ragyogó éjszaka szépségei

Tündérkerthez hasonlított szombaton este a Lloyd-kert, amelyben a legteljesebb erkölcsi és anyagi siker jegyében folyt le a temesvári Ujságírók éjszakai estje. A mesék szépségében pompázó hatalmas kert díszítése az ötletes fényhatásokkal, színes lampionokkal, élénk színű villamos körték százaival, a hatalmas tűző reflektorral felejthetetlen szép látványt nyújtott. A gazdagon terített, virágdíszes, szepertinnel ékített asztaltábor körül már korán este Temesvár legelőkelőbb közönsége gyülekezett, hogy egy álomszerűen szép éjszakába ringassa magát. Hangulat, vídamság, jókedv csillogott az emberek szemében, a körültekintő rendezőség bőkezűen gondoskodott a legkellemesebb és legváltozatosabb szórakozásokról. Művészi hangverseny, az olasz dalok szépséges melódiái, olasz tánc, pompás tűzijáték, mandolin zenekar, tombola, világposta, bárműsor, konfetti és a reggeli napfénybe torlódnak valóban egy velencei éjszaka minden szépségét, mámorát nyújtották. A műsor művészi részének betanulása és interpretálása — amely alatt a szereplő öt fiatal leány, Tejnora Gitta, Franyó Lola, Katona Berta, Szabó Bözsi és Dóczy Ida ragyogó üdülésében pompáztak —, Bojincané-Kulcsár Juliska operaénekzőnő lelkes és gondos munkáját dicséri, aki művészi lényének teljes odaadásával fáradozott a siker érdekében. A rendező újságró-gárda, Conciatu Iancu céhenlők vezetésével, mindent elkövetett — és a győzelem teljes volt —, hogy a több ezer főt meghaladó közönség jól érezze magát és ebben a tekintetben nem is maradt kívánni való. A délutáni gyermekszépségversenytől kezdve a reggeli órákig a gardenparty minden egyes vendége egy gondtalan, színes emlékü szórakozás hangulatát vitte magával.

— **Megszűnik a magyar felvidéki minisztérium.** Budapestről jelentik: A lapok jelentik, hogy a magyar kormány október végére kiírja a választásokat a Felvidékre és Kárpátaljára. A választások idején Jaross Andor már nem lesz miniszter, mert ősszel felszámolják a felvidéki minisztériumot.

— **A gabonaértékesítési törvény gyakorlati keresztülvitele.** Bucarestből jelentik: A gabonaértékesítésről szóló törvény gyakorlati kivitelére irányuló munkálatok az egész ország területén megkezdődtek. Elsősorban azt a piaci árat fogják megállapítani, amelyen a gazda eladhatja termését. A törvény gyakorlati kivitelének megvalósítása is folyamatban van.

— **Öt gyanúsítottja van a kassai domban történt lopásnak.** Kassáról jelentik: A domban történt bűntény részleteinek kiderítésére teljes erővel folyik a rendőrségi nyomozás és egyelőre öt gyanúsítottja van a nagyszabású bűncselekménynek. A vizsgálat végeredményben Tost Barna prélátus plébános vallomásától függ. Tost jelenleg Olaszországban üdül és noha a kassai rendőrség tanácsosa és a plébános nővére expressz levélben sürgősen hazahívták, még nem adott választ egyetlen levélre sem. A rendőrség munkáját nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a kassai püspökség és plébánia szlovák származású papjai nem hajlandók felvilágosítást adni a rendőrségnek.

Július 18
Kedd
Kamilló Frayes,
Emília

1110 július 18-án halt meg Bouillon Gottfried híres keresztény vívő, Jeruzsálemi király. 1096 szeptemberben indult hadaival a Szent Földre és nagy része volt, hogy a keresztények 1099 július 23-án elfoglalták Jeruzsálemet. Bouillon Gottfriedet erre megválasztották Jeruzsálemi királynak. Azonban nem koronázták meg magát, mert nem akart királyi koronát viselni abban a városban, ahol Jézus töviskoronát hordott. A királyi címet sem használta és csak a szent sír őrzőjének mondotta magát. Nagyon vallásos és igazságos ember volt.

1850 július 18-án született Deák-Ebner Lajos festőművész. Münchenben tanult, sokáig dolgozott Párisban és Londonban, majd visszatért Magyarországra. Előszeretettel tartózkodott Szolnokon, ahol a népéletből vett jeleneteket festett. Egyike volt a virágzó szolnoki művésztelep megalapítóinak. Képeivel számos díjat nyert. Festményein kívül az ő alkotásai a budai királyi palota lépcsőházainak kiegészítései.

1870 július 18-án üzent meg III. Napoleon francia császár a háborút Németországnak. A francia császár akart népszerűséget szerezni, hogy hadi dicsőséget arasson. Azonban már az első napokban kudarcok érték. Ezeket heteken keresztül elhallgatták és a lapok felső parancsra győzelmeikkel kürtölték tele az országot. Csak akkor eszméltek föl, amikor Sodna mellett a németek bekerítették a francia sereget és a császárt is foglyul ejtették. A háború Franciaország teljes vereségével végződött.

DIANA
rheumatikus fájdalmaknál

— **Tilos a csehszlovák egyenruha viselése a protektorátus területén.** Prágából jelentik: A cseh nemzetvédelmi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében augusztus 1-től kezdődően tilos a csehszlovák katonai egyenruha viselése.

— **A FŐISKOLÁT VÉGZETT TISZTVEISELŐK TÁRSADALMI SZOLGÁLATA.** A társadalmi szolgálatra vonatkozó törvény alapján mindazok, a kik egyetemet, vagy más főiskolát végeztek, függetlenül attól, hogy állami intézmények, vagy magánvállalatok tisztviselői, szociális szolgálatot kötelesek teljesíteni. A főiskolát végzett tisztviselők számára törvényes szabadságot fognak kieszközölni. A szabadság kieszközölésének módját az Astra társadalmi osztálya idejében közli majd, mert a miniszterelnökségnél történt intervencióra eddig még nem érkezett meg a válasz.

— **Repülőkatasztrófa a tengeren.** Newyorkból jelentik: Szombaton elindult Newyorkból egy vízirepülőgép, hogy az Atlantis nevű hajó egyik matrózát, aki tüdőgyulladásban megbetegedett, kórházba szállítsa. A repülőgép felvette a beteget, de felszállása után nem sokkal később lezuhant. A beteg és a repülőgép személyzetének két tagja meghalt, a repülőgép személyzetének többi tagját az Atlantis megmentette.

— **AZ ÜDÜLŐ GYERMEKEK EGÉSZSÉGESEK.** Trandafir Virgil józsefvárosi telekbiro, aki a városi szegény gyermekek üdülő kolóniáját vezette Balcbá, értesítést küldött a szülők megnyugtatására, hogy a gyermekek mind egészségesek és egy sem volt beteg.

— **Repülő-meeting Bucarestben.** Bucarestből jelentik: Pényes repülő-meeting zajlott le vasárnap délután a banaesai repülőtéren. A meetingen a román repülők színe-java résztvett és hatalmas közönség előtt akrobatikus mutatványokat végeztek. Cantacuzino Bazu, Popescu Pufi kapitány és többen mások valóságos játékszerként kezelték a repülőgépet. Egyedül Cantacuzino hétszer emelkedett a levegőbe, Popescu Pufi pedig olyan mutatványokat végzett, hogy a közönség valósággal megdöbben. Bazu Cantacuzino mutatványai közé tartozott az a teljesítmény, hogy mintegy ezer méteres magasságból zuhanásszerűen ereszkedett a földre és amikor 40—50 méter magasságban repült, ismét a levegőbe emelkedett. A félelmetes látványt a közönség lelkesen megtapsolta.

— **Halálozások.** A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be. Corban Ioan 28 éves mehalai lakos, Hirsch Mária, született Radányi 76 éves háztartásbeli, Schneider Ede 72 éves állami nyugdíjas, Renner József 45 éves gyárvárosi üzleti szolgálatos.

— **SZERKESZTŐI ÜZENET.** Belgrádi orvos. A kérdezett orvos pontos címét nem áll módunkban közölni. Forduljon a bucuresti jogászok követségéhez, amely feltétlenül tud érdemben választ adni.

Eldoradó kerthelyi
minden nap reggelig nyitva. Kálló Géza muzsikál. — Rezső-ucca 43. sz. Telefon: 41—82.

— **Ribbentrop, német külügyminiszter** szófiai utazása. Szófiából jelentik: Ribbentrop met külügyminiszter szófiai utazásáról hírt hívatatosan nem cáfolták meg, illék helyen azonban kijelentették, hogy ilyen tősegről nem tudnak. A Havas ügynöksé lentese szerint politikai és diplomáciai körökkel valószínűbbnek tartják, hogy Czigler Markovics, jugoszláv külügyminiszter legobb ellátogat a bolgár fővárosba, azonban valatos részről ezt a híradást sem erősít meg.

— **SOMOGYI KÁROLY GYASZA.** Nemogyi Istvánné, született Tosti Gizella, Károlyi Károly köztisztviselőnek örvendő jéggyáros anyja, hetvenkilenc éves korában a józsefvárosi ler Gutenbrunn ucca 3 szám alatti lakásában halt. Az elhunyt matróznát a gyászházban ravaták fel és ma, kedden délután hat órakor a városi temetőben lévő családi sírboltban helyezték nyugalomra. Az elhunyt lelkiudvéért az eltelő szentmise áldozatot holnap, szerdán délelőnc órakor mutatják be a józsefvárosi plétemplomban.

— **A MENTŐSORSJEGYEK NYERTJEI.** A temesvári önkéntes mentőtársulat nagy érdekes közepette tartotta meg tárgysorsjátékának és a mentőtöthonban. Az ügyszésg részéről broane Bujor ügyész jelent meg, míg a mentőlat igazgatóságát Sugár Tibor dr. orvos, he főtanácsnok és De Viotte Miksa főtitkár kéta. A házai eredmények a következők: a ker 7.733 számú sorsjegy nyerte amely Erti tulajdonában volt. A konyhaberendezést özvegia Nicolae nyerte a 7.156 számú sorsjegyhálószerberendezést Peter Eugen asztalosnak az 1949 számú sorsjeggyel, míg az ebédlő zést Salamon Lajos nyerte a 2.614 számú jegggyel. Ezenkívül még különféle háztartási zőket és hasznos tárgyakat soroltak ki. A lista kiadóhivatalunkban megtekinthető.

— **GYOMOR- ÉS BELBAJOKNAL,** a m az epeutik megbetegedéseimél, reggel felkelés pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keskülönösen kortyonték elfogyaszta, igazán hashajtó! Kérdezze meg orvosát.

— **Hajórobbanás három halottal.** Lda ből jelentik: A Colomboban horgonyzó Ne da nevű hajón tegnap robbanás történt, e nek során három ember meghalt és huszonnégyen súlyosan megsebesültek.

— **Vasárnap nagy tűz volt Bucarestben.** euresztiből jelentik: Vasárnap este tíz kezett a Ghitanaru uccában lévő oxigéngyár. A főváros valamennyi tűzoltósága kivor helyszínre, de ekkor kiderült, hogy a körnsehol nincs tűzcsap. A Ducesti negyed lalga pánikhangulatban szemlélte a tűz terje amit végül is óriási nehézségek árán sí megakadályozni.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLAT

Kedden, július 18-án a szolgálati beosztás következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinánd utc. Salvator gyógyszerár

A II. kerületben a 8 August uton levő gyógyszerár és a Petru Maior téren levő ner gyógyszerár

A III. kerületben a Lahovary téren levő tea gyógyszerár

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren Csillag gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár Ujkişodán Panajoth Ernő gyógyszerár és éjszakai szolgálatot tart.

Mozi
M Ű S O R:
KEDD, JÚLIUS 13.
APOLLÓ: A halálugrás (német film)
CAPITOL: Ejjeli menedék (francia film)
RIVOLI: Bill Gazon (angol film)
SCALA: A négyes fogat (angol film)

Hölgyvezetők tizparancsolata

Olaszország egyik legnagyobb lapja összeállította a hölgyvezetők tizparancsolatát. Olyan sikere volt a kis táblázatnak hogy egész sor más olasz lap is átvette s hihetetlenül népszerűvé vált. A hölgyvezetők tizparancsolata a következőket mondja:

1. Ne támaszd karodat hanyagul az ablakkeresztre. A kormánykerék mellett nincs helye a nyeglégnek.
2. Jól jegyezd meg a kuplung és a gárpedal helyzetét, ha nem akarod, hogy kocsid olyan ugrálva induljon, mint a vadszamar.
3. Ne hirdesd hajtási tudományodat azzal, hogy garetázol a kormánykeréknél.
4. Ne dühöngj, ha kisautódat egy tízszer erősebb gép elhagyja.
5. A kormánykerék mellett ne érdeklődj a szemközti jövő hölgyek új toaletti után.
6. A figyelmeztető jelek többit érdemelnek meg a vállvonásnál.
7. Bájmosolyod nem fogja megakadályozni a nőört a büntetőparancs kézbesítésében.
8. Tényleg unalmas és terhes dolog, hogy annyira gyalogjáró van, de ebbe bele kell törődni.
9. Nem fokozza női bájait a gyalogosok és erékparások iránt tanusított lenézésed.
10. Ha utasod van, rekordjavítás helyett inkább utasod életbiztonságára és idegeire gondolj!

— **BERLINI SZAKLAPOK A ROMÁN KÖZGAZTASATI ÉS KERESKEDELMI TÖRVÉNYRŐL.** Bucurestiből jelentik: A Zeitschrift der Akademie der Deutsches Recht című folyóirat legutóbbi számban részletesen foglalkozik Románia új közigazgatási megszervezésével. A Deutsches Recht ugyanakkor Berlinben megjelenő jogi szaklap ismerteti a román kereskedelmi törvénykönyvet. A Nationalistische Landpost július 30-iki száma interjúval szól Cornateanu Nicolae földművelésügyi miniszterrel.

— **AZ ANGOL ARANY BULLA ALPJÁN LERTE MEG PERÉT.** Londonból jelentik: Érdemes indoklással nyerte meg halászlai jogbitorlásért adított perét Miss Maud Sander-Stephens angol földbirtokosnő. Keresetében előadta, hogy a birtokán folyó patakban idegen halászok halat fogtak és a bíróság azzal az indoklással döntötte el a pert a földbirtokosnő javára, hogy a földbirtokosnő családja még a XI. században kapott kizárólagos halászati jogot és ezt még az alkotmány alapjául szolgáló Magna Charta is megemlíti, amelyet 1215-ben adtak ki.

— **Megszökött két veszedelmes fegyenc.** Targul Ocnáról jelentik: Két veszedelmes fegyenc megszökött a targul ocnai fegyházból. Velicu Marin életfogytiglani kényszermunkára ítélt bűnöző és Dumitru Mitca, 20 évi kényszermunkára ítélt rab a fegyház tulajdonát képező földeken dolgoztak, miközben sikerült nekik a felügyelőikre kirendelt Dima Gheorghe őr kiállításával elmenekülni. A csendőrség nyomban megrette az intézkedéseket a két fegyenc kézrekerítésére.

— **Árokba fordult egy autobus — huszontöt sebesült.** Bucurestiből jelentik: Tegnap reggel kilenc órakor súlyos gépkocsiszerecséltenség történt a Techirgöl—eforiai országúton. Az Izbánka nevű közlekedési vállalat egyik társas gépkocsija teljes sebességgel rohant, miközben autibuszban helyetfoglaló 25 utas megsebesült, közülük hatot súlyos állapotban kórházba szállítottak.

— **Borzalmas vasúti szerencsétlenség.** Vasrónap este Vilanov közelében két vonat összeütközött egymással, aminek következtében több vagon kisklott és a vonatokon tűz keletkezett. Hét ember életét veszítette és kétszázan súlyosan megsebesültek.

— **Ismét bomba robbant egy angol pályaudvaron.** Londonból jelentik: Wolwerhampton pályaudvarának poggyszraktárában gyújtóbomba robbant, amely nagy pusztítást okozott a pályaudvar épületében. A robbanásnak nincsen emberáldozata. Úgy hiszik, hogy az ir köztársasági hadsereg tagjainak újabb merényletéről van szó.

— **Fél év alatt 3000 ember veszítette életét közlekedési baleset következtében.** Londonból jelentik: Az elmúlt fél év során az angol fővárosban több, mint háromezer ember veszítette életét a közlekedési szerencsétlenség során. A közlekedési balesetek sebesültjeinek száma több, mint százezer.

— **Bucurestiben 41 fok volt a meleg.** Bucurestiből jelentik: A fővárosban a hétfői nap folyamán valamivel csökkent a hőség. Napon 41 fok Celsius és éjszaka 35 fok Celsius meleg volt.

Uki teste apolasara gondot fordít, fogapolashoz Chlorodont-ot választ

Ügyesnek kell lenni

Egy budapesti lapban olvassuk az alábbi kis történetet:
 A nagy vasgyár vezérigazgatója behívja a hozzá beosztott két fiatal tisztviselőt és rendkívüli munkát ad át nekik.
 — Ez a munka sürgős. Egyformán osztom szét. Fogjanak hozzá minél előbb és holnap délelőtt tíz órakor jelentésként, mennyire haladtak vele.
 — Igenis, vezérigazgató úr, — mondták a fiatalemberek, meghajoltak és hátrálva mentek ki a párnázott ajtón.
 Másnap délelőtt jelentkeznek az idősebbik.
 — Kérem, vezérigazgató úr — mondja nagy félelemmel, — még csak a felével készültem el, de estére kész lesz az egész.
 — Még csak a felével? — szól haragosan a vezér. — Hogy lehet olyan tehetésgtelen?
 Nem sokkal később a fiatalabbik lépett fe.
 — Kérem, vezérigazgató úr — szól lelkendezve — a fele már elkészült!
 A vezérigazgató barátságosan nézett rá.
 — Már megvan a fele? Maga nagyon ügyes ember, gondom lesz magára!

— **AMIKOR A FALU NÉPE KÉT TÁBORRA SZAKADT.** Az elmúlt év januárjában Vakova község lakossága két táborra szakadt. A két tábor más-más politikai csoport híve volt és amikor az új községi vezetőséget állásába iktatták, összetűzésre került a sor. Ebből kifolyólag tizenegy földműves ellen megindult az eljárás. Az erőszakos maratartással vádolt földművesek a katonai törvényszék elé kerültek, amelynek tárgyalásán védőjük, Tenchea Ioan dr. ügyvéd utalt arra, hogy csupán egyszerű falusi esetpateről volt szó és ezért felmentésüket kérte. A katonai törvényszék elfogadta a védő érveit és a vádlottakat felmentette.

— **ÖRÜLT EMBER RÉMTETTE.** Holz Ferenc hetvennyolc éves monostori gazdálkodón hírtelen kitért sr. elmebaj. Az örült ember először felgújtotta búzakarzlát, majd a kertbe ment és egy fára felakasztotta magát.

— **A NYUGDIJOSZTÁLY ÚJ HELYSÉGEI.** Tautu Vasile kerületi pénzügyi felügyelő és Mircu Traian pénzügyigazgató ma megtekintik a kormányzati épületben azokat a helyiségeket, amelyekben eddig a tisztviselők fogyasztási szövetkezete volt és amelyben a nyugdíjosztály talál elhelyezést. Ezekben a helyiségekben történik majd a nyugdíjak számfelvétele és kifizetése is. Minder nyugdíjasnak havonta csak egyszer kell megjelennie a pénzügyigazgatóságnál és pedig abban az időpontban, amelyre kezdőbűtjét kijelölték. Az új helyiségek tenoválása hosszabb időt vesz igénybe és ezért a júliusi nyugdíjak kifizetése még a régi rendszer szerint történik.

Józseffalváért

Az a lelkes áldozatkészség, amely a Déli Hírlap olvasó táborát a józseffalvai sorsuldözte hajléktalanok segélyezésére bűdítja, rövidesen meghozza a hatványozott leányi tekintélyes összeget. A naponta érkező újabb adományok igazolják, hogy a szerencsétlen falú népének megrendítő sorsa mindenki szívéet meghatározta és aki csak teheti, siet a fájdalom könyvények felszárításában résztvenni. A Déli Hírlap kiadóhivatalába újabb a következő adományok érkeztek:

A Somogyi jéggyár tisztviselői és munkásai özevgy Somogyi Istvánné elhalálózása alkalmával, koszorúmegváltás címén	lei	500
T. A.		300
V. I.		100
Az eddig kimutatott adományok összege		36.600

Gyűjtésünk eredménye a mai napig lei 37.500 A gyűjtést folytatjuk és a Déli Hírlapban minden adományt nyugtázzunk.

(—) **DIJNOKOKAT KERESNEK.** A temesvári rendőrség díjnokokat vesz fel irodai munkára. Jelentkezni a rendőrkövészura épületének földszíneén levő 4. számú irodájában lehet.

(—) **A MOZDONY ELÉ VETETTE MAGÁT.** A karánsebesi állomás személyzete a hajnali órákban egy férfire lett figyelmes, aki idegesen sétált a perronon és az egyik tolatómozdonyt figyelte. Az ötven év körüli munkásnak lászó férfi hirtelen a sínközé szaladt és a mozdony elé dobta magát. A szerencsétlen ember a kerekek alá került, amelyek halálra gázolták. Mire segítségére siettek, már halott volt. A zsebében semmiféle iratot nem találtak és így személyazonosságát nem tudták megállapítani. Az ismeretlen öngyilkos holttestét Karánsebesen temették el.

(—) **MARTA ALEXANDRU DR. KIRÁLYI HELYTARTÓ NYARI SZABADSÁGA.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó megkezdte nyári szabadságát és tegnap négy heti üdülésre Boosa Montanara utazott. Ezen idő alatt a helytartóság ügyeinek vezetését Ciupe Gheorghe dr. vezérbíró látja el, aki Búziáról visszatérve már átvette hivatalát Demencescu Ioan helytartósági kabinetigazgató ma kezdi meg szabadságát. Jucu Cornel, aki Ciupe vezérbíró kabinetfőnöke, szintén visszatért szabadságáról.

(—) **SCHNEIDER LAJOS PENZÜGYI FŐTISZTVISÉLŐ GYASZA.** Schneider Ede Állami nyugdíjas, meghali lakásán 72 éves korában meghalt. Az elhunytban Schneider Lajos pénzügyi főtisztviselő a nyugdíjosztálynak sok év óta köztetségtudó főnöke, apját gyászolja. A temetés öszintés részvét közepette tegnap délután ment végbe a józsefvárosi temetőbe. Az elhunyt mintaképe volt a szorgalmas közbecsült polgárnak.

— **Délafríkában leleplezték egy zsidó menekültket becsapmázó szervezetet.** Londonból jelentik: A délafrikai köztársaság rendőrsége titkos szervezetet leplezett le. A szervezet tagjai rendszeresen foglalkoztak zsidó kivándorlók becsapmázásával. A szervezet tagjai főleg délafrikai zsidók voltak, akik a bevándorlókat különböző kikötőkben gépkocsijukra vették, a határ közeléig szállították, ahonnan gyalog kellett átlépniük a határt és a tulsó oldalon a szervezet tagjai gépkocsin vitték tovább őket a különböző városokba. A rendőrség a titkos szervezetet egy autószerencsétlenség következtében fedezte fel.

— **Megszűnt a magyar szakszervezetek elleni vizsgálat.** Budapestről jelentik: A magyar belügyminiszter tudvalóleg még a választások előtt a szakszervezeti tanács és az azok hatáskörébe tartozó egyes szakszervezetek ellen vizsgálatot rendelt el, amelyet most megszüntetett. A vizsgálat során a szakszervezeteknél több szabálytalanságot fedeztek fel, amelynek megszüntetésére a belügyminisztérium a szakszervezeti tanácsot szigorúan utasította. A belügyminiszteri rendelkezések ellenőrzésének megtartására miniszteri biztost nevezett ki.

Tusnádfürdő

Erdély gyöngye
 Klimatikus gyógyhely. 665 méter a tenger színe felett, 68 fenyvesek között. Könnyelmes gyorsvonat-összeköttetés, 50%-os kedvezmény a R. A. Vasúton

KOCCKÁSPENSIO
 SEBŐ IMRENÉ vezetése mellett
 Teljesen új épület, modernül berendezve, közvetlenül az Olt partján. — Saját strandfürdő. — Magyar és francia konyha. — Polgári árák. — Családi otthon.
 A teljes penzióban bennfoglaltatik: négyeszeri étkezés, reggeli, uzsonna, vacsora, lakás és figyelmes kiszolgálás.
KIVANATRA ORVOS ÁLTAL ELŐIRT DIETIKUS ÉTKEZÉS

SPORTSESEMÉNYEK

Rendkívüli közgyűlés dönt a Chinezul-Ilsa további sorsáról

A Chinezul-Ilsa sportegyesület Iuga Livius elnöke alatt most tartotta évi közgyűlését, amelyen a tagok csak gyér számban jelentek meg. A közgyűlés megnyitása után Iuga elnök részletesen ismertette a sportegyesület helyzetét és utalt arra, hogy a Chinezul-Ilsa az utóbbi három évben nem tudott lépést tartani a követelményekkel.

A csapat sportbeli teljesítménye nem volt kielégítő és ezzel együtt az egyesület anyagi helyzete is egyre rosszabb lett.

Hangoztatta, hogy ilyen körülmények között nem lát lehetőséget a kibontakozáshoz, mert úgyszólván semmi remény sincsen, hogy a csapat megmaradhasson az A. ligában. A tagszerzési mozgalom is csak kevés sikerrel járt. A kezdeti lelkesedés úglátszik, csak szalmaláng volt, mert azt hitte, hogy a fontos közgyűlésen megjelennek mindazok, akik az egyesület ügyét a szívükön viselik. Remélte, hogy a közgyűlésen megvitathatják a tényleges helyzetet, de a csekély érdeklődés miatt ez nem lehetséges. Az elnök a maga részéről hangoztatta, hogy ha a csapat nem tud a többi egyesület között méltó helyet elfoglalni, akkor jobb, ha megszűnik, mert nem sok értelmét látja annak, hogy

a lassú sorvadást még egy-két évvel meghosszabbítsák. Ezután az évi zárszámadást ismertette, amely szerint az egyesület jelentős összegű deficittel zárta le a évet. Az ellenőrök jelentése után a közgyűlés elfogadta a zárszámadást.

Iuga Livius elnök az egyesület jövőjével kapcsolatban azokat az anyagi nehézségeket ismertette, amelyek a B. ligában való szereplés elé tornyosulnak. Részletes költségvetési tervezetet is bemutatott és azt az egyesület anyagi lehetőségeivel összehasonlítva, megállapította, hogy csak a tagszerzés kielégítő befeljezése adhatja meg az egyesületnek a sikeres szerepléshez szükséges anyagi alapot.

Ezért indványozta, hogy folytassák a tagok szervezését és csak néhány hét múlva, rendkívüli közgyűlés keretében döntsenek az egyesület sorsáról.

Hosszabb vita után a közgyűlés az indítványt elfogadta és egyben úgy határozott, hogy külön bizottság fogja intézni a vezetőséggel karöltve a tagszerzési mozgalmat. A rendkívüli közgyűlést pedig augusztus első felében tartják meg, amely véglegesen dönt, hogy mi történjék az egyesülettel.

Kitűnően sikerült az Ilsa uszóversenye

Az Ilsa két napos uszóversenyt rendezett, a mely kitűnő sportot és szép eredményeket hozott. Az első napon a versenyek közül kiemelkedett a 100 m. férfi gyorsúszás, amelyet nagy küzdelem után Püllök, az Ilsa versenyzője nyert meg 1 p. 04 másodperces idővel. A második helyre a marosvásárhelyi Kelemen került. A 200 m. gyorsúszás győztese Kelemen 2 p. 27.5 mp. idővel, 2. Bohunitzky (Ilsa). A 200 m. férfi mellúszás győztese a marosvásárhelyi Aranyosi 3 p. 07.2 mp. eredménnyel. A 3×100 m. staféta győztese az MSE, 2. Ilsa. A 3×66 m. ifjúsági stafétában is az MSE csapata győzött az Ilsa A) csapata előtt.

A második napon a 100 m. hátúszást Püllök nyerte 1 p. 19 mp. idővel, Aranyosi (MSE) a második helyre került. A 100 m. mellúszásban Békés (MSE) 1: 25.2 p. idővel új csúcseredményt ért el. Ebben a számban második lett Jenei (MSE) míg harmadik helyre Norman (Ilsa) került. A 66 m. leány mellúszást Boros Magda (AAC) nyerte. A 4×100 m. gyorsstafétában az Ilsa legyőzte az MSE együttesét. Amíg a vízpolómérkőzést az első napon az MSE nyerte meg 4:3 arányban, a második napon az Ilsa vízpolócsapata győzött 10:1 eredménnyel.

Foto Sport-Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I.,
Strada Solderer 11.

Érdekes sportversenyek a sportújságírók strandünnepélyén

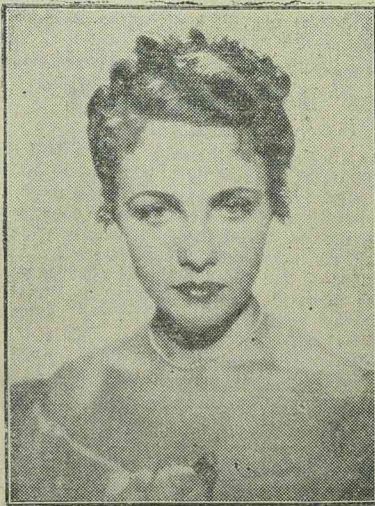
A bánági sporthírlapírók egyesülete a városi strandon jólsikerült sportünnepélyt rendezett, amelynek során különböző versenyek kerültek lebonyolításra. A ping-pong csapatversenyt a Katolikus Ifjúsági Egyesület csapata nyerte meg. Második lett a CAMT. A kezdők versenyén a CAMT egyesületének Klein nevű játékosa győzött, 2. Schirmpf (K. I. E.) A női egyes versenyén Heisler Maca győzött Lakatos Mária előtt. A férfit párost a Pecsvszky—Chambér pár nyerte, 2. Heisler—Hersk-vics. Pompás tornabemutató is volt. A tornacsapat tagjai Freund, Gedó, Fábán, Hirsch, Damian, Somló, Dobrozsemszky és Deiter Stefi voltak. Ezenkívül ökolívó és birkozversenyek szórakoztatták a közönséget. A strandszépségversenyt Ramcea Nóra nyerte meg 2.539 szavazattal.

Az Unirea Tricolor visszakerült az A osztályba

Az Unirea Tricolor harmadik mérkőzését játszotta a galatli Gloria CFR ellen Brassóban és ezáltal sikerült neki 2:0 (1:0) arányban legyőznie a jó képességű Gloriát. Az Unirea Tricolor csak nagy küzdelem árán volt képes megszerezni a győzelmet jelentő gólokat. Győzelmével az obori csapat visszakerült az A) osztályba, ahonnan a múlt évben esett ki. A mérkőzésen kétezer néző volt jelen. Az első félidő gólját Dumitrescu szerezte, majd szünet után a 44-ik percben Kovács egyéni játék után megszerezte a második gólt is.

Az Electrica csapata legyőzte az AKE teniszcsapatát

Szombaton és vasárnap bonyolították le az AKE pályán a Camarasescu serlegmérkőzést, a melyet a temesvári AKE csapata 4:1 arányban megnyert. Az első napon a temesvári együttes 2:0 arányban vezetett, míg vasárnap ismét két győzelmet szereztek a temesváriak, ezzel szemben az aradi együttes csak egy győzelmet szerzett. Wechsler győzött Lőrinczy Electrica ellen, 7:5, 6:4, 6:3. A Lőrinczy-Vlád pár pedig a Szumerey-Kardos párt győzte le 6:2, 9:7, 6:3 arányban és ezzel a temesvári együttes bebiztosította győzelmét. Budapest dr. 4:6, 6:0, 6:4, 6:1 arányban győzte le Fehért.

Kedves szerep jut osztályeszul Elsie Mayerhofernek az UFA Hotel Sacher című filmjében

SCALÁ

slágerfilmje
nagy sikerrel fut

A NÉGYES FOGAT

Mindkét magyar csapat bejutott a döntőbe

A Közép-európa Kupa elődöntőjébe két magyar csapat, valamint az olasz és jugoszláv bajnokcsapat kerültek be. A legszebb teljesítményt a Beogradsky nyújtotta, amely három előző mérkőzését megnyerte, sikerült a cseh bajnok Sláviát is kivenni a küzdelmekből, a magyar bajnok Ujpestet pedig két gólos győzelemmel Belgrádban legyőzte, míg a második budapesti mérkőzésen súlyos vereséget szenvedett és kiesett a további küzdelmekből. A Ferencváros hasonló eredményt ért el, mert neki is két gólos előnyt kellett behoznia. Ez sikerült is, sőt a döntőbe jutáshoz szükséges harmadik gólt is megszerezte. Most történik meg először, hogy a döntőbe két magyar csapat került be. A Ferencváros Bolognát 5:4 gólarányú összerménnyel győzte le, az első mérkőzésen a Bologna győzött 3:1 arányban. A vasárnapi mérkőzés első félidejében az olasz bajnok nagyszerűen tartotta magát, majd szünet után a Ferencváros leirhatatlan lelkesedéssel és lendülettel játszott, így sikerült a továbbjutáshoz szükséges gólokat berugnia. A félidő eredménye 1:1 volt, míg szünet után 4:1-re alakult a végeredmény. A nyolcadik percben Toldi szerzi meg a vezetést a Ferencvárosnak, a huszonharmadik percben Purics kiegyenlített. A második félidő tizenkilencedik percében Toldi és a harminckilencedik percben ismét Toldi és a negyvenedik percben ugyancsak Toldi lövi a Ferencváros góljait. Érdekes, hogy a kiváló teljesítményű csatárt eredetileg nem akarták beállítani a csapatba és csak Kiszely megbetegedése folytán került be helyettesként.

MEGISMETLIK AZ ÉSZAKI LIGA DÖNTŐJÉT. A szatmári bajnok Barkochba vasárnap játszotta le harmadik minősítő mérkőzését Kolozsvárott a Ciment együttese ellen. A mérkőzés háromszori meghosszabbítás után is döntetlenül végződött, így a két csapat között második mérkőzés lesz.

KÖZGAZDASÁG

Tömeges foglalásokat eszközölt a marosvásárhelyi adóhivatal a hadikölcsöntartozások miatt

A magánbankok birói uton nem tudták behajtani a lombardhiteleket.
a Banca Nationala közadók módjára végrehajtott

Legirtuk, hogy a marosvásárhelyi adóhivatal tömegesen kézbesíti ki azokat a fizetési megadásokat, amelyek a régi Osztrák-Magyar Banknál lombardozott és a Banca Nationala által aktiválként átvett, hadikölcsönre egyet-összegek haladéktalan befizetésére vonatkoznak. A fizetési meghagyásokat az adóhivatal a Nemzeti Bank helyi fiókjának megkeresésére kézbesítette ki az érdekelteknek, akiket követelés megkezdésére sulyosan érint. Akik költövényük zálogbelyekezése útján az Osztrák-Magyar Bank által jegyeztek hadikölcsönre, a költvények elértektelenedése következtében az általuk elszervezett veszteséggel elintézték tekintik a hadikölcsönök ügyét. Annál nagyobb, mert a lombardozott szabályozó törvénymódosítások a pénztételeknek

ok a náluk zálogba helyezett értékpapirok a végrehajtásig áll jogukban kielégíteni igényeiket, ezen túlmenően az érdekeltek vagyonát végrehajtani nem lehet.

egy esetben, amikor valamelyik pénztétele végrehajtási eljárás kimondását kérte a bíróságtól a hadikölcsön-jegyzésről a kölcsönvevő félnek hitelezett összeg erejéig, az illetékes bíróság is a fennebb említett törvény rendelkezéseit tartotta szem előtt és nem rendelkezik a végrehajtási eljárás megkezdéséről. Az adóhivatal által a Nemzeti Bank fiókján átírták a követelések megkezdését behajtási eljárás már azért is súlyos anyagi megter-

helést jelent az érdekelteknek, mert nemcsak az annakidején kölcsönadott összeg szerepel a fizetési meghagyásokban, hanem

annak kamatos kamata is s így a 20. esztendővel ezelőtt jegyzett összeg ma a háromszorosára, sőt négyszeresére emelkedett.

Felvilágosítást kértünk egyik magánbank vezetőjétől, aki kérdésünkre a következőket jelentette ki:

— A magánbankokat természetesen nagyon érzékenyen érinti ez a kérdés. Mi annakidején többször kísérletet tettünk, hogy a hadikölcsön-jegyzés alkalmával elmaradt adókat fizetésre bírjuk. Megtörtént, hogy kéthetenként rendszeresen ügyvédi felszólításokat küldtünk az érdekeltek felé, sürgetve a fizetést. Volt, akinél hatást ért el a gyakori ügyvédi felszólítások, megjelent a bankban és egyezkedést kért. Persze, egyezkedtünk. Akinél nem tudtunk ilyen módon eredményhez jutni, azt bepereltük,

a bíróság azonban a legtöbb esetben nem rendelte el a végrehajtást, mert azt törvénytelennek látta.

A bankok ilyenformán milliókkal károsodtak. Ma már, húsz év elteltével egyetlen magánintézetnek sem jut eszébe lépéseket tenni a hatalmas összegek behajtására, mert ez ugyanis eredménytelen volna. Elképzelhető, hogy amennyiben egyetlen mód lett volna reá, mi már régen behajtottuk volna ezeket a követeléseket.

A központi pénzügyi bizottság határozata a költözőkódó vállalatokról

Foglalkoztunk azzal, hogy legutóbb a temesvári itélőtábla is kimondotta, hogy valamely vállalat székhelyének megváltoztatása nem képez okot az új adókövetésre. Ennek a joggyakorlatnak megfelelően döntött a központi pénzügyi bizottság, amely szerint vidéken, ugyanazon város vagy falu határára belül történt költözéskor esetén új adó nem vehető ki, hacsak azzal kapcsolatosan a vállalat új üzletágakat nem vesz fel működési körébe, vagy lényegesen nem nagyobbítja üzemét. Megjegyezzük, hogy a határozat még mindig nem meríti ki a joggyakorlat álláspontját, mert a fentemlített táblai döntés — egy temesvár-józsefvárosi iparos ügyében — az üzemnagyobbitást sem tekinti új adókövetési oknak, ha eredetileg a vállalat a patenta fixa egyik osztyálya volt sorolva. Ez a patenta fixa adókövetés véglegességéből folyik.

Kiú a 38 százalékos prémium?

Érdekes devizaperben döntött a bucarestii itélőtábla negyedik tagozata Pavulescu volt temesvári itélőtáblai tanácscs elnöke mellett. Egy bucarestii céget a tábla másodfokon marasztalt, hogy egy bizonyos összegű svájci frankot fizessen egy bécsi gyárnak. A bucarestii cég felfolyamodással élt és egyben kérte a végrehajtás felfüggesztését, amely célból letette a svájci franknak megfelelő összeget leiben, hivatalos árfolyamon számítva, 38 százalékos prémium nélkül.

A felperes külföldi cég kérte a felfüggesztés iránti kérelem elutasítását biztosíték hiánya miatt, mivel alperes tartozott volna a 38 százalékos prémiumot is birói letébe helyezni. Alperes szerint nem tartozik a felperesre, mert a 38 százalékos prémium nem a hitelezés, hanem a Banca Nationalaé?

A tábla kötelezte alperest, hogy a birói letébet egészítse ki a svájci frank hivatalos átszámítása utáni 38 százalékkal és a tárgyalást néhány nappal evégett elhalasztotta. Ha a bucarestii cég nem tesz a végzésnek eleget, a végrehajtás felfüggesztését nem élvezheti.

Árfolyamok

HÉTFŐ, JÚLIUS 17.

Hivatalos árfolyamok (az első szám a vétel, a második az eladást jelenti). Holland forint 75.07 — 76.24, belgas 24.08 — 24.43, angol font 662.40 — 672.75, olasz lira 7.172 — 7.172, francia frank 3.78 — 3.85, svájci frank 31.38 — 32.36. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is benne foglaltatik. Dinár 2.898 — 3.05, pengő 25 és 26.50, német márka 40.50 — 41.50.

— NEMET FOLYÓIRAT ROMANIA KÖZGAZDASÁGÁRÓL. Bucarestből jelentik: A Berlinben megjelenő Deutsche Justitz nevű folyóirat legutóbbi számában „Románia, mint gazdasági té” címen hosszabb cikkben ismerteti a román nemzetgazdaság egyes ágazatait, valamint azok fejlődési lehetőségeit. Románia etnikai összetételéről szólva a cikkíró kiemeli, hogy a 75 százalékos románissággal szemben a kisebbségek száma 25 százalékot tesz ki.

— NEMZETKÖZI DOHÁNYKIALLITÁS BRÉMÁBAN. A német lapok jelentése szerint Románia résztvesz a brémai nemzetközi dohánykiállításban, amelyre még Bulgária, Jugoszlávia és Brazília jelentették be részvételüket.

A bányási magyar társadalom életrehívása a gazdasági szervezkedés útján

Corneteanu földművelésügyi miniszter a búza-élesztési törvényjavaslat tárgyalása alkalmával keltatott gazdasági rendszerünk megváltoztatásának szükségességére.

A Déli Hírlapban néhány hónap óta jelennek olyan közlemények, amelyek az elhangzott miniszeri expozé szemellenbe a kultúrmezőgazdálkodás útját kívánják egyengetni. A magyar gazdaságunk ezen cikke révén olyan korszerű gazdasági programmal ismerkedhetett meg, amely életrehozásán fontos. Amikor pedig a földművelésügyi miniszter, mint az ország legmagasabb közgazdasági fórumának képviselője, maga is hasonló értelemmel tette meg észrevételeit, akkor minden fenntartás nélkül el kell fogani a gazdasági megújodást jelentő programot.

Meggyőződésem az, hogy gazdáink szívesen átmennek a búzatermelésről bármilyen más termelési ágra, ha kedvezőbb értékesítési lehetőség mutatkozik, mint a búza. Ahhoz azonban, hogy gazdáink eredményeiket jól is értékesíthessék, egységes gazdasági programra volna szükség. Szervezetlenségünk hiányai között, amikor mindenki a maga egyéni érdekeit éli, nincsen, de nem is lehet olyan gazdasági szervezetünk, amelyre támaszkodhatnánk. A bányási magyar társadalmat a gazdasági szervezkedés útján kell életre hívni. Az a körülmény, hogy hiányzik ennek, vagy annak született, még nem jelent azt, hogy az egyénivel beszélők társadalmat képeznek, ha hiányzik a belső életből az együttérzés és a kölcsönös meggyőződésedett egységes cél és akarat a gazdasági eredmények eléréséhez.

A gazdasági szervezkedésben rejlik az erő nagyszámú képest mérjük fel egy nép társadalmának sorsát. Egy nép társadalmának jellege mindig azonos a felelősségteljes egységével. Ahol nincsen társadalom, ott lentről és fentről átfogó szemmel és erkifejtéssel sem számolhatunk. Tárthatatlan gazdasági, kulturális és társadalmi helyzetünk a gazdasági, kulturális és társadalmi helyzetünk a szervezkedésünk szüleménye és nem a minik a szervezkedésünk a büne, mint ezt egyesek vélik. A szervezkedés a szervezkedésünk szüleménye és nem a minik a szervezkedésünk a büne, mint ezt egyesek vélik. A szervezkedés a szervezkedésünk szüleménye és nem a minik a szervezkedésünk a büne, mint ezt egyesek vélik. A szervezkedés a szervezkedésünk szüleménye és nem a minik a szervezkedésünk a büne, mint ezt egyesek vélik.

társadalmi, kulturális és szociális célokat szolgáló szakosztályaink, valamint helyi csoportjaink, akkor kitermelődik majd a gerinces magyar társadalom és ennek képmására az irányító szervek is. Ameddig azonban a szervezkedés magyar néptömeget nem vezet ki a gazdasági szervezkedés útjára, a vezetőség től se várjon senki többet, mint amennyire az maga képes. Vezetőségünk mai összetételében nem képezheti a korszerű gazdasági szellem melegágyát és bármennyire igyekszik is beilleszkedni újabb szerepébe, erre képtelen, mert szervezetéből hiányzik az egészséges gazdasági vérkeringést biztosító szervező erő, amelyek gazdasági megújodásunkat volnának hivatottak lendületbe hozni.

Meggyesy István

Nemes Somogyi László, Károly és Margit mint gyermekek, nemes Somogyi Lászlóné, szül. Mics és nemes Somogyi Károlyné, szül. Óvagy mint menyei, megrendült szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy mindnyájunk által forrón szeretett édesanyánk, illetve anyósunk,

ÖZV. NEMES SOMOGYI IVANNÉ
szül. tosti Tost Gizella

életének 79. évében f. hó 16-án kinos szenvedés után az Úrban elhunyt.
Felejtethetetlen halottunk hült tetemét f. hó 18-án, d. u. 6 órakor fogjuk a gyász-
házából — Spl. Müller Guttenbrunn 3. szám alól — a római katolikus szertartás szerint
a józsefvárosi temetőbe örök nyugalomra kísérni.
Az engesztelő szentmiseáldozat f. hó 19-én, reggel 9 órakor lesz a józsefvárosi római katolikus plébániatemplomban az Úrnak bemutatva.

Temesvár, 1939. július hó 16.

Nyolcezer lei prémium, vasuti kedvezmény a buzaexportőröknek

A búzaértékesítési törvény alkalmazásával kapcsolatos gyakorlati rendelkezések a Monitorul Oficial július 17-iki számában megjelentek. Ezeket a rendelkezéseket, amennyiben a nemzetgazdasági minisztérium hatáskörébe tartoznak, idejében elküldték már a megyei értékesítési bizottságoknak, úgy, hogy a megyei bizottságok ezeket a rendelkezéseket haladéktalanul életbe léptették. A gazdasági bizottság bizonyos átmeneti intézkedéseket is jóváhagyott az eddigi és az új búzaértékesítési rendszer közötti eltérések átírdalására. Kimondotta továbbá a gazdasági bizottság, hogy

a búza kivitei prémiumja vagononként 8000 lei, ezenkívül az exportőrök az eddigi kvótákat adhatják el a búzáért kapott devizából a szabadforgalomban. Jóváhagyta a bizottság a búzára megállapított vasúti szállítási kedvezményeket,

valamint azt a megbízási szerződést, amelyet a nemzetgazdasági minisztérium kötött búzavásárlásokra a Szövetkezeti Központtal. Bujoiu miniszter tájékoztatta a kormány gazdasági szakminisztereit

azokról a tárgyalásokról, amelyeket különböző bizottságok folytatnak Franciaországgal, Angliával, Németországgal, Olaszországgal és Palesztínával.

Mint ismeretes, mindezek a tárgyalások az utóbbi hetekben megkötött egyezményekhez vezettek. Végül a nemzetgazdasági miniszter azokat az intézkedéseket ismertette, amelyeket az állam petróleumrészesezésének legelőnyösebb értékesítése érdekében fogantatosított. Ezeket a petróleummennyiségeket a kincstár itt-hon fogja feldolgozni és finomított állapotban külföldre eladni.

A búzaértékesítés kérdésével kapcsolatban egyébként a nemzetgazdasági minisztérium közleményt adott ki, amely szerint mindazon búzaszállítványok után, amelyeket július 15.

és augusztus 15. között Svájcba szóló rendelettel adnak fel,

15 ezer tonna keretmennyiségig ugyanúgy megkapják a 30. százalék szabad devizamennyiségeket az exportőrök

és ezeket a devizákat a gabonakivitelre vonatkozó általános rendelkezések szerint lehet felhasználni. (1938. augusztus 30-iki minisztertanácsi napló módosítása.)

Ami az új gabonaértékesítési akciót illeti, ezzel kapcsolatban Cornăteanu földművelésügyi miniszter érdekes kijelentéseket tett az állandó mezőgazdasági tanács pénteki ülésén. A miniszter rámutatott arra, hogy a

gyengébb minőség miatt a búza értékesítése nagyobb nehézségekbe ütközik az idén, annál inkább, mert a tavalyi 50 ezer vagon helyett ebben az évben 80—100 ezer vagon búzafőlöslög vár értékesítésre. A minisztérium meg fogja állapítani, melyek a gyengetermésű vidékek és a Szövetkezeti Központ tevékenysége ezekre a vidékekre fog nagyobb figyelmet fordítani. A megbeszélésen az a terv is felmerült, hogy a Szövetkezeti Központ azonnal kezdjen nagyobb vásárlásokba, azonkívül

a hadsereg is már most szerezze be a búzaszükségletét,

még pedig a gyengébb minőségekből és pedig azokon a vidékeken, ahol nagy a kínálat. A külföldre elvben lekötött mennyiségeket is a kampány elején akarják kiszállítani. Különös gondot fordítanak majd

azoknak a kereskedőknek a kikapcsolására, akik a megállapított áron alul vásároznak búzát.

Az exportőröknek járó szabadforgalmi devizakvóta növelését javasolták a bizottság egyes tagjai, mások pedig amellettt szólaltak fel, hogy a gyenge minőségű búzákat engedjék át a falusi malmoknak, azonkívül pedig

fordítsák takarmányozási célokra tengeri helyett.

NÉMETORSZÁG

Szimfonikus, opera és karzene, nép- és egyházzene rendkívül magas színvonalú áll. Ünnepi játékok és szabadtéri hangversenyek. Minden zenei eseményről prospektust és felvilágosítást nyújt minden utazási iroda és az

OFICIUL TURISTIC GERMAN
București, Calca Victoriei 114

(=) **GABONAÁRAK.** (A Dengl és Kleim cég jelentése). A bászági gabonapiac az új forgalom lanyha és kereslet inkább csak tanírt mutatkozik. A piaci árak a következők: 1. 390, tengeri 405, korpa 350, zab 460, új zab takarmányárpa 340, tavaszi árpa 370, muhar 420, napraforgómag 580, tökmag 850, repce lencse 550—600 lei százkilónként.

(=) **A gázlárcok gyári elismervénye.** A mesvári Kereskedők Egyesülete felhívja minden cégek és munkaadók figyelmét, akik álarcaikat az egyesületi iroda által rendezett meg, hogy a rendelésről szóló hivatalos elismervényt az egyesület Bul. Reg. Ferdir 2. szám I. emeleti irodájában hétköznap délután 8 és 1 óra között okvetlenül vegyék át, mert augusztus 1. után végbemenő ellenőrzés alkalommal mindazon cégek 2000—10.000 leig terjedő pénzbírsággal sújtattak, akiknek nincs birokukban a gyári, vagy betegsegélyzői igazgázálarcok megrendeléséről.

(=) **Mérnökök és építésszek mesterkönyve.** A temesvári munkakamara közli, hogy a nemzetgazdasági minisztérium július 3-án kelt 18546. számú rendelete alapján a mérnökök és építésszek mesterkönyv nélkül folytathatnak mesterséget, egy húsz lóerőnél kevesebb hajtóerővel és 2000 leig kevesebb alkalmazottat foglalkoztató helyben. Ha azonban inasokat akarnak alkalmazni, akkor mesterkönyvre van szükségük.

= **Németország nem kért szabadzónát Várnában.** Berlinből jelentik: Jól értesült berlini politikai körök légből kapottnak jelentik azokat az egyes külföldi lapokban napvilágot látott híreket, mintha Németország szabadzónát követelt volna Bulgáriától Várnában. Hatalos szófiai körök hasonlóképpen cáfolják a híreszteléseket.

= **AUGUSZTUS ELSEJÉN HUZÁS A BEHÁZASI KÖTVÉNYEKBE.** Az Inzestrareativények legközelebbi huzása augusztus 1-én lesz. alkalommal kisorsolásra kerül 10.420 darab kötvény és pedig 10.371 kötvény 1200 lejlel, 39 kötvény 100 ezer lejlel, 4 kötvény 250 ezer lejlel, három kötvény 500 ezer lejlel, 2 kötvény 1 millió lejlel és 7 kötvény 3 millió lejlel.

= **EMLEKEDNEK KÜLFÖLDÖN A ROMÁN JÁRADÉKPAPIROK.** A romániai költségvetés megvalósításának kedvező helyzete a külföldön világhangra lett. A párisi tőzsdén ma a román járadék kötvények lényegesen emelkedtek.

= **SPANYOL GAZDASÁGI BIZOTTSÁG JÁRÓROMANIÁBA.** București gazdasági körökben spanyol gazdasági küldöttség érkezéséről beszélnek. A spanyol kormány újrendszerű kereskedelmi egyezményt köt és evégett a küldöttség a délkeleturópai államokat keresi fel.

= **ANGLIA MEG 100 MILLIÓ FONTSTÉLING ÁRUHITELT AD.** A londoni alsóház a brit államknak adható áruhitelkeretét szombati ülésén felemelte. Eszerint Anglia 100 millió leig megfelelő fontkölsőnt fog szétosztani az angol árucikkek kihelyezésének serkentésére.

Az UFA egyik női filmsztára

Mizgalmas vasárnap

Tüzek, balesetek, betörések és öngyilkosság tarkították egyetlen nap krónikáját

A vasárnap a nagy hőség ellenére is igen mozgalmas volt. A rendőrségi jelentések számos balesetről, tüzről, öngyilkosságról és betörésről említenek meg. Szerencsére a forgalmi baleseteknél és a tüzeseteknél senkinek nagyobb baja nem történt. Az egyik tűz a gyárvárosi Tran téren történt, ahol rövidzárlat következtében kigyulladt az a fakioszk, amelyben egy tejszó és tejszó van. A tetőzet fogott tüzet, de a tűzoltók néhány perc alatt eloltották a lángot. Néhány órával később újabb tüzet jeleztek a városi Milanó utcából, ahol az 5. számú épületpincéjében felhalmozott papiros gyulladt. A tüzet a házmesterné vette észre és férjével együtt a kerti locsolóval elfojtották a tüzet. Mire a tűzoltók a ház elé érkeztek, már nem akadt dolguk. Kigyulladt még a Krausz által vezetett motorkerékpár is, de a tüzet hamar eloltották.

Az öngyilkosság a Freidorf felé vezető faponton történt, ahol Parvu Matei józsefvárosi, Gheliei ucca 18. szám alatt lakó munkás egy a felakasztotta magát és meghalt. Levelet

hagyott hátra, amelyben bejelentette az öngyilkosságát. Tettét családi okok miatt követte el. Az egyik betörést a rendőrségnek az Erzsébetvárosból jelentették. Éjszaka ismeretlen tettesek az ablakon keresztül behatoltak a Bi-

hor ucca 9. számú házban, Oprea Dumitru lakásába, ahol akkor csak Oprea ötvenegy éves apósa, Frank Gáspár tartózkodott. A betörők már a szekrényeket fessegették, amikor a zajra felébredt Frank Gáspár. A sötétben egy emberi alakot látott, mire felkiáltott:

— Ki van itt?

A válasz két revolverlövés volt. A betörő rálőtt Frank Gáspárra, aki a mellén megsebesült. A betörők elmenekültek, a megsebesült embert pedig a kórházba szállították. Betörés történt még Ilean Leontin vasúti tisztviselő Epure ucca 10. számú lakásába is, ahova a tettesek szintén az ablakon keresztül jutottak be. A betörők 3.500 lei értékű ruhaneműt zsákmányoltak. A tettesek kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Rádió

KEDD, JULIUS 18.

SZERDA, JULIUS 19.

Bucuresti. 7: Hangverseny, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, időjárásjelentés. 13.05: Hangverseny. 14.10: Rádió újság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemek. 20.15: Előadás. 20.30: Hanglemek. 21.08: Hanglemek. 22: Rádió újság. 22.15: Hangverseny. 22.40: Hanglemek. 23: Rádió újság. 23.15: Közvetítés a Modern étteremből. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Szimfonikus zene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.10: Felolvasás. 18.40: Utry Anna magyar nő-tákaat énekel. 19.50: Hangfelvétel. 20.15: Hírek. 21: Szélhámós társaság. Vidám zenés hangjáték 3 felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Katonazene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.20: Olasz dalok. 21.40: Előadás. 22.10: Katonazene. 22.55: Időjárásjelentés.

Bucuresti. 7: Reggeli hangverseny, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemek. 13.00: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Hangverseny. 14: Hanglemek. 14.10: Rádió újság. 14.30: Hanglemezerenyeny folytatása. 14.45: Hangverseny. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hanglemek. 19.45: Egészségügyi előadás. 20: Könyvzene. 21: Hanglemek. 22: Rádió újság. 22.15: Hangverseny. 22.35: Táncklemek. 23: Rádió újság. 23.15: Hangverseny. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Cigányzene. 14.30: Postászene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-orszag nyelven. 18.10: Felolvasás. 18.40: Hangverseny. 19.10: Előadás. 19.40: Jakab Terka zenekara. 20.15: Hírek. 20.50: Előadás. 21.10: Operettrészletek. 22.40: Hírek. 23: Hangfelvétel. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30: Hanglemek.

Budapest II. 19.55: Előadás. 20.15: Balalajtkazene. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 21.50: Hanglemek. 22.30: Időjárásjelentés.

DÉLI HIRLAP

Bucurestiben minden újságkioszkban kapható
Kérje a DÉLI HIRLAPOT

DINA REGÉNYE

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: Szentirmay Gizi

Tánnomás tiics

— Maga szerint tehát meg kellett volna ölnie az ellenséget?
— Ugyan! Micsoda kérdés? Egy pillanatig sem ért volna szabad gondolkodnia! Adós: fizess! Jel-smbeli dolog lett volna, hogy megölje! Gyáva volt és kicsinyes, aki a legnagyobb kötelességét nem teljesítette!...

Egész beleélte magát a darabba. A ki nem elé-gített bosszu lázadott benne. Mindannyian csodálkoztak az élénkségén. Az előadás közepes volt. A téma mindennapi. Talán éppen az volt a furcsa, hogy éveken át keresi ellenfelét a meggyalázott és akkor, abban a pillanatban torpan meg, amikor cse-lekedni kellene. De hogy ezért annyire felingerül-jön egy olyan valaki, mint Dina.

— És maga? Maga minden lelkiismeretfurdalás nélkül tudna gyilkolni?

Dina nagyra nyitotta a kék szemét és egy ár-tatlan gyermek tiszta tekintetével csodálkozva né-zett Rubányra: igen!

Csend lett. Furcsa nagy csend. Érthetetlen do-log volt ez. Dina nem volt hatáshajhászó. De ak-kor mit jelenthetett ez a dolog? Talán csak meggon-dolatlanságot? De Rubány rájött, hogy itt, ezen az estén járt legközelebb ahhoz, hogy megtudjon va-lamit erről az asszonyról, aki a legnagyobb rej-tély volt előtte, amióta csak nő ismert?

Fürkészve nézett a már megnyugodott főhefér, gyönyörű arcba. Ha most megkérdeznék tőle... De főlöseleg, Hiszen nem biztos, hogy felelné. Más-kor is így tett. Egyszerűen nem hallotta a kérdést. Akkor felel, amikor akar, de hogy most nem akarna, ahhoz kétség nem fér.

— Hát most már én is azt mondom — sug-ta Dinának — hogy hasonlít a dedányjához...

Hideg fény pattant rá az asszony szeméből.

— Eddig is megállapította már, hogy a ke-zelink csodálatosan hasonlítanak!...

— De nem mindenben! Csak a szépségükben!...

— Gondolja? — kérdezte egy csepp gunnyal és sok elkészeredéssel.

Úr Isten, ki ez az asszony? És milyen lehet igazán? Mert, hogy nem az, akinek eddig hittük mindannyian, az biztos. Tényleg tudna ez ölni? Ör-jöngve, hisztériásan, összeszorított fogakkal, vil-lámlo szemekkel? Vagy csak úgy nyugodt arccal, már rég eltökélve, kegyetlenül, biztosan ráemelve a fegyvert, szó nélkül? Ebben az irányban kel-le-ne kutatni és bizonyos volna eredmény. És akkor világosság vetődne a rejtélyre.

— Furcsa asszony vagy te, — mondta Anna néni, amikor elindultak. Nem is tudnám megmon-dani, hogy kihez hasonlítalak?

— Hajek Valériához, Anna néni, — mondta Dina meglepő szelíden és kilépett az éjszakába.

XXIII.

Nagy ribillió volt a konyhában. Az egész ház zengett, ajtó csapódott, valaki panaszosan vékony hangon sírt. Mindezek tetejébe pedig az Anna néni magas szopránja, méltatlankodva, megsértve, en-gesztelhetetlenül.

Ebből a házból még család így ki nem tette a lábát, — tombolt Anna néni és taktusosan csapott valamit az asztalhoz, hogy szavainak nagyobb súlyt adjon. Mit gondol maga, hol vagyunk? A vadak közt? Egész egyszerűen fogja a lányát és se szó se beszéd viszi!...

— De édes jó, nagyságos asszony, — siránko-zott a sovány, agyondolgozott paraszasszony, — meg-mondtam, hogy nem én akarom, hogy haza gyű-jön. Látja az uram eddig nem tűrte a házban ezt a szegény kis árvát, mert hogy tetszik tudni... ezt csak úgy kaptam lányfőre... Úgy üldözte ezt a szegény kis porontyot, hogy majd a szívem szakadt meg érte. Egy ideig az anyámnál volt, de amikor az meghalt kiadtam szolgálni, pedig még nem volt tizenegy éves se... Most meg mán aszongya az uram, hogy hadd gyűjön haza... Elég nagy és minek szolgáljon máshon, amikor itthon is annyi a dolog... Tudom én azt nagyon jól, hogy ilyen fin-m lehet nem igen kap majd, dehát mit csináljak?...

Anna nénit a legutolsó kijelentés egész megbá-kította és meglepődötten tokázott le, a távozásnál pedig leereszkedően nyújtotta csókra kövér, piros ök-lét. Hja, a szokás hatalma!...

— Na és most mondjátok meg, mit csináljak? Itt állok a nagytakarítással és olyan vagyok, mint a számár a hegyen! Úgy gondoltam, hogy ez a nyomorult Tera majd segít és Rozi meg vasal. Nem hívhatom a Schneidernét a vasaláshoz. A függönyö-ket és kézimunkákat nem bízhatom rá... Jaj iste-nem, hogy meg nem bolondulok, az kész csoda!...

— Anna néni, drágám, tessék megnyugodni, — vigasztalta Dina — mi majd Sári mamával délután szépen óvatosan kivasaljuk a függönyöket, hiszen úgy sincs semmi fontos dolgunk. Anna néni Rozá-val és a lányokkal takarít. Roza sokkal ügyesebb és fürgébb, mint Tera volt.

Anna néni legyintett a kezével, mintha csak le akarta volna becsúlni a rendelkezésére bocsátott sereg munkáját. De nem volt más tennivaló és az ajánlat nagy kegyesen, szótalan beleegyezéssel el-fogadtattott.

Délután kinyitották a nagy konyhaasztalt, be-töltésítették az egyik vasalót, a másikat bekapcsol-ták a villanyba és rövid idő múlva Sári mama meg-elégedéssel tapasztalta, hogy Dina annyit vasal meg egy óra alatt csudaszépen, amennyien Tera, vagy Rozi egy délután elhagynának!

— Szegény kis Tera, — sóhajtott Sári mama — milyen rossz sorsa lesz ennek otthon!

— De milyen, — bólintott Dina — szegény, hogy fog lapulni, hogy remegni és amint lehet el-kerülni az apját, aki pedig mindig leplezetlen gyű-lölettel kíséri minden cselekedetét, csak hogy min-denbe, amit tesz, beleköthessen...

Sári mama kezében megállt a vasaló. Fürkész-ve nézett Dinára, de az lehajolva, két kézzel huz-gálta egy millió csipkés szélét. Köhintett és halkán kérdezte:

— Te tudod?

Dina felkapta a fejét és ijedten szólt:

— En... csak... úgy gondolom... vagy tu-dom... igazán...

Szembenéztek. És most Dina látta, hogy a ti-tok nem egyedül az övé.

— Sári mama kérem... tetszett szintén hallani, hogy én... hogy a mama... hogy az apám... tetszik tudni!...

(Folytatjuk.)

Segélybizottság alakult Józseffalva ujjáépítésének irányítására

A Magyar Népközösség ülést tartott a józseffalvai gyűjtés ügyében, Megkezdődött az építőanyag összehordása, 1 millió 537 ezer leu a gyűjtés eddigi eredménye

Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A Magyar Népközösség vasárnap Bánffy Miklós gróf elnöklété alatt nagyszabású ülést tartott, amelynek egyetlen tárgyát

Józseffalvát magyar társadalmi felszólalás és a részükre megindított gyűjtés képezte.

A gyűlésen megjelentek az egyházak és a magyar társadalmi egyesületek vezetői is. Bánffy Miklós gróf elnök nyitotta meg az értekezletet, beszédében köszönetét fejezte a romániai magyar társadalomnak azért a példás tevékenységért, amelyet Józseffalva ujjáépítése terén kifejt. Ezután Kos Károly, a népközösség társadalmi szakosztályának vezetője szólalt fel, aki ismertette az ujjáépítés tervezetét és bejelentette, hogy az építkezéséhez szükséges építőanyag összehordása és előkészítése már megkezdődött. Felemlítette azt is, hogy

a romániai magyar sajtó nyilvános gyűjtés keretében pontosan 1 millió 537 ezer leu szedett össze.

Seyfried Ferenc gazdámérnök ismertette a bukovinai magyarság gazdasági helyzetét. Vásárhelyi János református püspök elismeréssel nyilatkozott a Magyar Népközösség vezetőségének munkásságáról, ezután pedig több felszólalás hangzott el. Az értekezleten alakították egy szélesebb és egy szűkebb körű segélyező bizottságot. A nagyobb bizottságnak összesen negyven tagja van, míg a szűkebb körű bizottságba a következőket választották be: Márton Áron római katolikus püspök, Vásárhelyi János református püspök, Varga Béla dr. unitárius püspök, Bánffy Miklós gróf, a Romániai Magyar Népközösség elnöke, Kos Károly a társadalmi szakosztály vezetője, Albrecht Dezső, Bély Kálmán gróf, Jelen

Gyula dr., Tusa Gábor dr., Szász Pál dr., Bálint József, Groisz Jenő dr., Veress Ernő dr., Seyfried Ferenc. A két bizottság már meg is kezdte működését.

Gustav Fröhlich, az UFA-gyár férfinisztaárja

A sors játéka a sorsjáték körül

Talán egy képzett szó sem fedi annyira a sorsjátékot, mint a sorsjáték, a sorsjáték. A remélhető színes csodulak hosszú számaival valóban a sorsjáték, a Sors, ez a kifürkészhetetlen titok, amely annyi bajt és tréfát úz a jámbor halandóval, zeren és ezren vesznek sorsjegyet és talán egyetlen ember nincsen, aki nem gondolt volna a sorsjáték eshetőségére, sőt legyünk őszinték, már elhatároztuk, hogy mit csinálunk a milliókkal, amíg a világ sorsjegytulajdonosai ábrándoznak, addig a Sors láthatatlan keze játszik a számok között emberekkel.

Vannak játékosok, akik nem hisznek a sorsjátékban és most éppen egy ilyen hiteltelen tréfát meg (kellemes tréfa) a Sors. A végtelen bírámatlan egyén, aki különben bucarestii kereskedő sorsjegyet vásárolt és felkereste az osztálysorsjegyző igazgatóját.

— Kérem, kedves igazgató úr, — mondtam vettem egy sorsjegyet, ime a száma. Egy millió szeretnék nyerni és amennyiben hozzájuttat ehhez, adok önnek belőle 300 ezer leu. Ugyebár ma a ketten jól járunk?

Az igazgató szolgáért csepengett és kibott kereskedő, aki valószínűleg csodálkozott azon, hogy akad ember, aki egy ilyen tiszta és világos tárgyoromban visszautasít.

Teltek a napok és eljött a sorsjegyző igazgatóval várt napja a tizenötödike. Másnap a kereskedő ismét megjelent az osztálysorsjáték igazgatói irodájában és közölte a titkársággal, hogy az igazgató úrral szeretne beszélni. A titkár felismerte a látogatót és el akarta küldeni.

— Föltétlenül beszélnem kell az igazgatóval — erősködött a kereskedő — hoztam neki valamit.

Nagynehezen az igazgató elé került és meglyogva letett az asztalra egy kis csomagot.

— Becsületes ember vagyok — mondtotta elhozta a 300 ezer leu.

Az igazgató tágra nyit szemmel hol a pénz mőra, hol a jökedvű látogatóra nézett és a következő pillanatban agyán átvillant a valóság: a sorslónós játéka. Éppen ez az ember nyert egy millió leu. Az igazgató felvilágosította a naiv kereskedőt, hogy a nyereményben semmi része nincsen és szó sem lehet arról, hogy a pénzt elfogadja. A kereskedő nem hitt és mindenáron ott akarta hagyni a pénzt. Az igazgató erre megint a szolgáért csepengett és a furcsa látogatót erőszakkal távoztatták el. Szolgák szaladtak utána az otthagott pénzért.

— Hátha tényleg így van, — mormogta a kereskedő, — hát én még mindig csodálkozva, — Isten nélkül adják még a pénzt...

Befordult az első sorsjegyzőirodába, hogy vegyen egy sorsjegyet vegyen.

Uj rendelkezés a magánszemélyeknek adandó devizák kiutalására

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bank a következő közleményt hozta nyilvánosságra:

A kormány gazdasági küldöttségének július 14-én hozott határozatával egyetértően a magánszemélyek által kérvényezett és az alább részletezett, külföldre szóló váltók (devizák) egészségügyi, kirándulási, kereskedelmi célú utazás, családi ügyek, fenntartási, segélyezési, nyugdíjjárulékok, kivándorlás és más hasonló ügyekben kért valuta-kiutalást csak a tárgyalások befejezése után, az érvényben lévő előírások

értelmében, bocsátják a kérvényező rendelkezésére, a fenti célok érdekében. E rendelkezések szem előtt tartásával valutamegszorítás nélkül eszközlik bármelyik kérvényezett országba a fizetést.

A fenti célok érdekében benyújtott átutalási kérvényeket a jövőben éppen úgy mint most is, a nemzetgazdasági minisztérium valutabizottságához (Comisiunea Valutare de pe lângă Ministerul economiei Nationale) kell címezni.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő a gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közzölhető. Házaság szavankint öt leu, minden más rovathoz szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Nefelenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kúttl. — Nógrády-trafik, (Tívol mellett), Olariu-trafik, Piata Dragafina 6. Telefon: 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-18.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkalmazás

Tól 1500 mindenek azonnalra, vagy augusztus 1-re felvétetik. Cím a kiadóban. 1406

Állást keres

Fiatál irodákasszony a délutáni órák ra állást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóban. 1407

Lakás

Modern 2 szobás lakás augusztus, vagy szeptember 1-re 1.400 lejért kiadó. Ing. Fischer. Telefon: 37-48. III. Str. Vadul Călugăreni 18. 1141

Ötszobás, hallal bíró komplett első emeleti villa lakás, azonnal vagy aug. 1-re kiadó. Felvilágosítás 12-21 telefon szám alatt. 1143

Újonnan épült ház alapincézve, két szobás lakással az erszébtvárosi templomtól néhány percrenyire bérbeadó. Érdeklődni III. Mühle Vilmos u. 8. házmesternél. 1150

MODERN **butor, porcellán és üvegáruk,** olcsó ajándéktárgyak

L. Schmidt n. Schuster-nél

Timisoara I., Lonovics ucca 3.

Kétszobás modern lakás, cselédszobával új villában kiadó, (ugyanott I. bútorozott szoba, esetleg bútor nélkül is.) II. Str. Ofcea 10/a. 1154

Kétszobás, vagy egy nagy szobás lakás kerestetik, csakis a Belvárosban. Címetek „Pontos fizető” jeligére a kiadóba kérem. 1408

Adás-vétel

Gardarob-szelekrényt megvételre keresek. Timis I., Piata Bratianu 3. 2041

Eladó használt, de jókarban lévő sport gyermekkoosi és egy gyermekágy. Megtekinthetők délelőtt 10-13 óra és délután 5-7 óra között. IV. Str. Miron Costin 4. földszint balra. 2090

Elsőrangú házhelyek III. kerületben tehermentes átrással, jutányosan eladó. Felvilágosítás Alföldi Géza dr. I., Lonovics u. 8. 1149

Eladó olajfesztmények, rádióalkatrészek. IV., Str. Bolintineanu 14. 2038

Gobelinkép 75 cm. alkalmi áron eladó. IV. Str. Strudza 6. 1159

Ha szép akar lenni?

Használjon **KULKA**-féle lióim-tejkrémet, lióim-tejszappant és lióim-pudert, három színdben. Kapadó kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.